VĂN HÓA

CƠ QUAN CỦA BỘ VĂN HÓA, THỂ THAO VÀ DU LỊCH

NĂM THỨ 69

THỨ TƯ

17.6.2026 (3.5 Bính Ngọ)

Số 72 (4363)

www.baovanhoa.vn

Email: baovanhoa@fpt.vn

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Báo chí phải đồng hành với các nhiệm vụ ưu tiên của đất nước trong thời kỳ mới [3]

DỰ THẢO CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN VÀ QUẢN LÝ HỆ THỐNG BÁO CHÍ ĐẾN NĂM 2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2045:

Khẳng định giá trị cốt lõi của báo chí chuyên nghiệp [8]

Phóng viên báo chí tác nghiệp tại một sự kiện — Ảnh: TR.HUẤN

VĂN HÓA & **SUY NGẪM**

Rà soát phần mềm ứng dụng không còn sử dụng vẫn bị trừ tiền

● **THS, LUẬT GIA PHẠM VĂN CHUNG**

Hiện nay, việc xây dựng các phần mềm, ứng dụng quản lý, điều hành phát triển rất nhanh, hầu hết các lĩnh vực đều có phần mềm quản lý. Điều này không những mang lại lợi ích cho các cơ quan, doanh nghiệp trong hoạt động quản lý, kinh doanh mà còn tạo tiện ích, thuận lợi cho người tiêu dùng khi sử dụng dịch vụ trong sinh hoạt, đời sống.

(Xem tiếp trang 2)

GIA ĐÌNH, VĂN HÓA VÀ HẠNH PHÚC:

Sứ mệnh nhân văn của phụ nữ Việt Nam [13]

GIẢI THƯỞNG QUẢNG CÁO SÁNG TẠO VIỆT NAM - VẠN XUÂN AWARDS 2026:

"Văn hóa khơi nguồn thịnh vượng" [5]

Việt Nam trên bản đồ concert thế giới [10]

Thủ tướng Lê Minh Hưng tham dự Hội nghị Cấp cao kỷ niệm 35 năm quan hệ ASEAN - Nga

Sáng qua 16.6, Thủ tướng Lê Minh Hưng và Đoàn đại biểu cấp cao Việt Nam rời Thủ đô Hà Nội lên đường tham dự Hội nghị Cấp cao kỷ niệm 35 năm quan hệ ASEAN - Nga và có các hoạt động song phương tại Kazan, Liên bang Nga từ ngày 16-18.6, theo lời mời của Tổng thống Liên bang Nga Vladimir Putin.

Đây là chuyến công tác có ý nghĩa rất đặc biệt, là chuyến công tác đầu tiên của Thủ tướng Chính phủ trên cương vị mới tới Liên bang Nga, một đối tác có quan hệ hữu nghị truyền thống, gắn bó và là Đối tác chiến lược toàn diện của Việt Nam. Sự tham dự của Thủ tướng Lê Minh Hưng tại Hội nghị cấp cao ASEAN - Nga lần này tiếp tục thể hiện nhất quán đường lối đối ngoại độc lập, tự chủ, tự cường, hòa bình, hữu nghị, hợp tác và phát triển; đa phương hóa, đa dạng hóa quan hệ đối ngoại theo tinh thần Đại hội Đảng lần thứ XIV.

Đây cũng là thông điệp rõ ràng về sự coi trọng của Việt Nam đối với quan hệ Đối tác chiến lược ASEAN - Nga, góp phần phát huy vai trò "cầu nối" của Việt Nam, tạo thêm động lực mới cho quan hệ ASEAN - Nga; cũng như đối với quan hệ hữu nghị truyền thống, lòng tin chiến lược và sự hợp tác hiệu quả giữa Việt Nam và Liên bang Nga trong suốt nhiều thập kỷ qua.

P.V

Bộ VHTTDL đã tập trung rà soát, hoàn thiện hệ thống pháp luật

Báo cáo tại Hội nghị triển khai thực hiện Định hướng lập pháp nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI do Ủy ban Thường vụ Quốc hội tổ chức sáng 16.6, Thứ trưởng Bộ VHTTDL Trịnh Thị Thủy cho biết, thời gian qua Bộ đã tập trung rà soát, hoàn thiện hệ thống pháp luật thuộc phạm vi quản lý nhà nước của ngành.

Báo cáo về thực hiện Đề án Định hướng lập pháp nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI của Chính phủ và các nhiệm vụ được giao, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cho biết Bộ VHTTDL là bộ quản lý đa ngành, đa lĩnh vực, đòi hỏi hệ thống pháp luật phải bảo đảm tính toàn diện và thống nhất giữa các lĩnh vực VHTTDL. Thời gian qua, Bộ đã chủ động nghiên cứu, đề xuất các chính sách mới, đồng thời đẩy nhanh tiến độ xây dựng, sửa đổi, bổ sung các dự án luật, nghị quyết theo chương trình, kế hoạch đã được cấp có thẩm quyền phê duyệt.

Theo Thứ trưởng, tính đến ngày 25.5, trong lĩnh vực quản lý nhà nước của ngành có 10 nghị quyết, chỉ thị của Bộ Chính trị, Ban Bí thư; hệ thống pháp luật hiện hành gồm 10 luật, 1 nghị quyết của Quốc hội, 84 nghị định, 43 quyết định, chỉ thị của Thủ tướng Chính phủ và trên 270 thông tư. Hệ thống này cơ bản đáp ứng yêu cầu quản lý nhà nước, góp phần phát triển văn hóa, thể thao, du lịch và bảo đảm quyền thụ hưởng văn hóa của nhân dân.

Về tình hình thực hiện các nhiệm vụ trong định hướng lập pháp nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI, Thứ trưởng cho biết Bộ VHTTDL đã chủ trì xây dựng, trình Chính phủ để trình Quốc hội thông qua Nghị quyết số 28/2026/QH16 về phát triển văn hóa Việt Nam. Đối với các dự án luật trình tại kỳ họp thứ 2, Quốc hội khóa XVI, Bộ VHTTDL đang xây dựng và sẽ trình Quốc hội Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Xuất bản; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Thể dục, thể thao; Luật Du lịch; Luật Điện ảnh; Luật Thư viện; Luật Di sản văn hóa và việc sửa đổi, bổ sung Luật Quảng cáo số 16/2012/QH13 (sửa đổi, bổ sung một số điều theo Luật số 75/2025/QH15)...

Bên cạnh những kết quả đạt được, Thứ trưởng cũng chỉ ra một số tồn tại, hạn chế của hệ thống pháp luật hiện hành. Nhấn mạnh khối lượng công việc lớn cùng nhiều nhiệm vụ mới, khó trong thời gian tới, Thứ trưởng Trịnh Thị Thủy cho biết Bộ VHTTDL mong tiếp tục nhận được sự lãnh đạo, chỉ đạo của Quốc hội, Chính phủ; sự phối hợp, đồng hành của các Bộ, ngành, địa phương; đặc biệt là sự hỗ trợ của Hội đồng Dân tộc và các Ủy ban của Quốc hội để hoàn thành các nhiệm vụ lập pháp trong nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI.

Thứ trưởng khẳng định, với tinh thần nỗ lực, quyết tâm cao nhất và phương châm thực hiện "6 rõ", Bộ VHTTDL sẽ quyết tâm hoàn thành các nhiệm vụ được phân công, góp phần triển khai hiệu quả định hướng lập pháp nhiệm kỳ Quốc hội khóa XVI.

VÂN SA

Từ 20.6, trung du và đồng bằng Bắc Bộ khả năng xảy ra nắng nóng diện rộng

Theo Trung tâm Dự báo khí tượng thủy văn Quốc gia, từ ngày 20.6, khu vực trung du và đồng bằng Bắc Bộ có khả năng xảy ra nắng nóng diện rộng. Nắng nóng ở khu vực từ Thanh Hóa đến Đà Nẵng và phía Đông các tỉnh từ Quảng Ngãi đến Đắk Lắk còn có khả năng kéo dài trong nhiều ngày tới.

Theo đó, ngày 17.6, khu vực từ Nghệ An đến Đà Nẵng và phía Đông các tỉnh từ Quảng Ngãi đến Đắk Lắk có nắng nóng, có nơi nắng nóng gay gắt với nhiệt độ cao nhất phổ biến 35-37 độ C, có nơi trên 38 độ C, độ ẩm tương đối thấp nhất phổ biến từ 50-55%, thời gian nắng nóng từ 11-17h. Ngày 18.6, khu vực từ Thanh Hóa đến Đà Nẵng và phía Đông các tỉnh từ Quảng Ngãi đến Đắk Lắk có nắng nóng, có nơi nắng nóng gay gắt với nhiệt độ cao nhất phổ biến 35-37 độ C, có nơi trên 38 độ C, độ ẩm tương đối thấp nhất phổ biến từ 50-55%, thời gian nắng nóng từ 11-17 giờ.

"Nhiệt độ dự báo trong các bản tin nắng nóng và nhiệt độ cảm nhận thực tế ngoài trời có thể chênh lệch từ 2-4 độ C, thậm chí có thể cao hơn phụ thuộc vào các điều kiện mặt đệm như bê tông, đường nhựa. Cảnh báo cấp độ rủi ro thiên tai do nắng nóng: cấp 1", Phó Trưởng phòng Dự báo Lê Thị Loan lưu ý. Do ảnh hưởng của nắng nóng và nắng nóng gay gắt kết hợp với độ ẩm trong không khí giảm thấp nên có nguy cơ xảy ra cháy nổ và hỏa hoạn ở khu vực dân cư do nhu cầu sử dụng điện tăng cao và nguy cơ xảy ra cháy rừng. Ngoài ra, nắng nóng còn có thể gây tình trạng mất nước đối với cơ thể người khi tiếp xúc lâu với nền nhiệt độ cao...

V.D

Rà soát...

(Tiếp theo trang 1)

Tuy nhiên, vấn đề đáng bàn ở đây là hiện có rất nhiều phần mềm, tài khoản, ứng dụng sau một thời gian triển khai thì cơ quan xây dựng, cung cấp dịch vụ không tiếp tục triển khai, hết thời hạn hợp đồng hoặc người dân không còn sử dụng phần mềm, ứng dụng nữa, nhưng vẫn bị trừ tiền, thu phí. Tình trạng này thường xảy ra khi người dân mở tài khoản ngân hàng, cài đặt ứng dụng có thu phí, tuy nhiên sau một thời gian không có nhu cầu sử dụng, hoặc đã đổi ứng dụng khác vẫn bị trừ tiền.

Việc người dân không còn sử dụng các phần mềm, ứng dụng, tiện ích đã từng cài đặt mà vẫn bị thu phí là vô lý. Điều này không những gây thiệt hại đáng kể cho người dân, mà còn ảnh hưởng lớn đến môi trường kinh doanh và lòng tin của người dân vào việc ứng dụng công nghệ tiên tiến trong đời sống. Đặc biệt tình trạng này còn bộc lộ sự thiếu minh bạch, không lành mạnh trong hoạt động sản xuất kinh doanh các doanh nghiệp, nhà cung cấp ứng dụng, dịch vụ.

Vì vậy, để ngăn chặn, xử lý triệt để việc người dân không còn khai thác, sử dụng các phần mềm, ứng dụng mà vẫn bị... trừ tiền, cơ quan chức năng cần vào cuộc kiểm tra, quản lý chặt chẽ tình trạng này, nhất là các phần mềm, ứng dụng có thu phí. Mặt khác, cần có quy định cụ thể, ràng buộc các đơn vị cung cấp dịch vụ, phần mềm ứng dụng phải đảm bảo tiếp tục quản lý, nâng cấp để việc thực hiện các dịch vụ được liên tục, thông suốt, thuận lợi. Trường hợp không tiếp tục cung cấp dịch vụ hoặc hết thời hạn hợp đồng khai thác phải có sự ngắt kết nối, loại bỏ dịch vụ, nhất là không được tiếp tục thu phí, tiền dịch vụ của người dân.

Ngoài ra, cần kiểm tra, xử lý nghiêm các tổ chức, cá nhân vi phạm, cố tình kéo dài việc thu phí khi đã hết hạn hợp đồng, thời hạn cung cấp dịch vụ và nhất là khi người dân không còn nhu cầu sử dụng. Bởi việc kéo dài việc thu phí khi không còn cung cấp dịch vụ, hết hợp đồng hoặc người dân không còn nhu cầu sử dụng là hành vi vi phạm pháp luật, vi phạm đạo đức kinh doanh, đạo đức nghề nghiệp. ■

Phong trào thi đua "Toàn dân chung tay bảo vệ môi trường, vì một Việt Nam xanh - sạch - đẹp"

Bộ VHTTDL vừa ban hành Kế hoạch số 3432/KH-BVHTTDL về việc triển khai Phong trào thi đua "Toàn dân chung tay bảo vệ môi trường, vì một Việt Nam xanh - sạch - đẹp".

Việc triển khai Phong trào nhằm tạo khí thế thi đua sôi nổi, khơi dậy tinh thần chủ động, sáng tạo, trách nhiệm của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động tại các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ VHTTDL chung tay bảo vệ môi trường; giữ gìn cảnh quan tại cơ quan, đơn vị, hình thành nếp sống văn minh, thân thiện, xây dựng môi trường sống xanh - sạch - đẹp tại Việt Nam, góp phần nâng cao chất lượng cuộc sống nhân dân và thực hiện thắng lợi mục tiêu phát triển bền vững đất nước.

Để góp phần triển khai thực hiện hiệu quả Phong trào thi đua, Bộ VHTTDL đề nghị các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ căn cứ điều kiện cụ thể tổ chức cho cán bộ, công chức, viên chức, người lao động hưởng ứng tham gia Phong trào thi đua trong đó tập trung thi đua thực hiện các nội dung chủ yếu sau: Thi đua xây dựng "Cơ quan, đơn vị, trường học xanh - sạch - đẹp": Mỗi cơ quan, đơn vị, trường học cần thực hiện tốt năm nội dung sau: (1) Tổ chức tốt việc thu gom, xử lý rác thải, không để gây ô nhiễm môi trường; (2) Xây dựng cảnh quan, môi trường nơi làm việc xanh, sạch, đẹp, không rác; (3) Hình thành lối sống xanh, thân thiện môi trường cho cán bộ, nhân viên; (4) Định kỳ tổ chức hoạt động tuyên truyền, giáo dục về bảo vệ môi trường; (5) Có các hình thức thi đua, sáng kiến, giải pháp hay để bảo vệ môi trường.

Thi đua xây dựng "Doanh nghiệp, cơ sở sản xuất xanh - sạch - đẹp": Mỗi doanh nghiệp, cơ sở sản xuất cần thực hiện tốt năm nội dung sau: (1) Tuân thủ quy định pháp luật về bảo vệ môi trường; (2) Tổ chức quản lý, xử lý rác thải, chất thải, không để gây ô nhiễm môi trường; (3) Có giải pháp giảm thiểu phát sinh chất thải ra môi trường; (4) Có giải pháp ứng dụng công nghệ sạch trong sản xuất; (5) Xây dựng cảnh quan, môi trường nơi làm việc xanh, sạch, đẹp, không rác.

Bộ VHTTDL yêu cầu, Phong trào thi đua được triển khai sâu rộng, đồng bộ, xuyên suốt từ Bộ đến các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ, đảm bảo sự lãnh đạo, chỉ đạo trực tiếp của các cấp ủy Đảng, phối hợp chặt chẽ, hiệu quả của các cấp chính quyền, sự tham gia tích cực của cán bộ, công chức, viên chức, người lao động tại các cơ quan, đơn vị thuộc Bộ. Nội dung thi đua phải rõ tiêu chí, gắn với từng cơ quan, đơn vị, đối tượng; kết quả thi đua phải rõ mô hình, sản phẩm và phải được công nhận thông qua đánh giá, bình xét cụ thể. Lựa chọn xây dựng và phát triển rộng rãi các mô hình như: "Cơ quan, đơn vị xanh - sạch - đẹp"; "Trường học xanh - sạch - đẹp"; "Doanh nghiệp xanh - sạch - đẹp"; "Nơi làm việc xanh - sạch - đẹp".

Bên cạnh đó, việc triển khai phong trào thi đua phải bảo đảm thực chất, hiệu quả với nội dung, hình thức đa dạng, tránh hình thức. Thường xuyên kiểm tra, đánh giá việc thực hiện Phong trào thi đua, qua đó phát hiện các tập thể, cá nhân có thành tích trong Phong trào thi đua để biểu dương, khen thưởng kịp thời, đồng thời chấn chỉnh, khắc phục những tồn tại, hạn chế, tạo động lực thúc đẩy sự tham gia tự nguyện, tự giác của các tập thể và cá nhân.

T.SƯƠNG

TỔNG BÍ THƯ, CHỦ TỊCH NƯỚC TÔ LÂM:

Báo chí phải đồng hành với các nhiệm vụ ưu tiên của đất nước trong thời kỳ mới

"Báo chí phải góp phần bồi đắp văn hóa, đạo đức xã hội và khát vọng phát triển đất nước. Báo chí là một bộ phận quan trọng của đời sống văn hóa. Mỗi cơ quan báo chí, mỗi nhà báo không chỉ truyền tải thông tin, mà còn góp phần hình thành chuẩn mực ứng xử, thị hiếu thẩm mỹ, tinh thần nhân ái và ý thức công dân".

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm phát biểu chỉ đạo Ảnh: TR.HUẤN

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm chụp ảnh chung với các nhà báo tiêu biểu Ảnh: TR.HUẤN

Hướng tới kỷ niệm 101 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam (21.6.1925 - 21.6.2026), chiều qua 16.6, tại Phủ Chủ tịch, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm gặp mặt 101 nhà báo tiêu biểu đoạt Giải Báo chí Quốc gia qua các năm, và đã nhấn mạnh như trên.

Phát biểu tại buổi gặp mặt, thay mặt lãnh đạo Đảng, Nhà nước, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm nhiệt liệt chúc mừng, bày tỏ sự trân trọng đối với những đóng góp bền bỉ, sáng tạo của nền báo chí cách mạng Việt Nam đồng hành với sự nghiệp cách mạng của Đảng, của dân tộc và của nhân dân trong suốt chặng đường hơn một thế kỷ qua.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, nhân dịp kỷ niệm 101 năm ngày Báo chí cách mạng, chúng ta thành kính tưởng nhớ và biết ơn Chủ tịch Hồ Chí Minh, một nhà báo xuất chúng, người đặt nền móng cho nền báo chí cách mạng Việt Nam. Chúng ta tri ân các thế hệ nhà báo đi trước, đặc biệt là hơn 500 nhà báo liệt sĩ và hàng ngàn nhà báo thương binh, đã cống hiến, hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì hạnh phúc của nhân dân, vì sự nghiệp báo chí Cách mạng Việt Nam. Lãnh đạo Đảng, Nhà nước hết sức trân trọng đóng góp to lớn của các thế hệ nhà báo và người làm báo hôm nay đang ngày đêm lao động nghiêm túc trên mặt trận đặc biệt quan trọng này.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chia sẻ, đất nước ta đang bước vào một giai đoạn phát triển mới. Cơ hội rất lớn, nhưng yêu cầu đặt ra cũng rất cao. Vai trò của báo chí cách mạng càng quan trọng. Báo chí phải giữ vững bản lĩnh chính trị, nâng cao chất lượng thông tin, lắng nghe đời sống, nói đúng sự thật, nói trúng vấn đề và nói bằng trách nhiệm với Đảng, với Nhà nước, với nhân dân. Trong thời gian tới, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước nhấn mạnh, báo chí phải góp phần củng cố niềm tin xã hội, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Báo chí cần làm tốt hơn nữa việc tuyên truyền chủ trương, đường lối của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước. Đấu tranh với thông tin sai trái, thù địch là nhiệm vụ thường xuyên. Nhưng đấu tranh không chỉ bằng khẩu hiệu, bằng lập trường, mà phải bằng chứng cứ, bằng lập luận, bằng ngôn ngữ chuẩn mực, bằng thái độ bình tĩnh và bằng uy tín nghề nghiệp. Các sản phẩm báo chí chính thống cần làm cho người đọc, người xem thấy rõ hơn lẽ phải, thấy rõ hơn lợi ích chung, từ đó thêm tin tưởng và cùng hành động.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước chỉ rõ, báo chí phải bám sát thực tiễn, tôn trọng sự thật, lấy lợi ích của nhân dân làm điểm xuất phát. Các cơ quan báo chí và các nhà báo tiếp tục dành nhiều thời gian hơn cho cơ sở, cho những vấn đề thiết thực của người dân, doanh nghiệp, địa phương; phát hiện kịp thời vướng mắc trong thực thi chính sách; phản ánh những mô hình hay, cách làm tốt; lên tiếng bảo vệ người ngay thẳng, người dám nghĩ, dám làm vì lợi ích chung. Một tác phẩm báo chí tốt không nhất thiết phải dùng lời lẽ "đao to búa lớn". Điều quan trọng là bài báo đó phản ánh sự thật, có ích, có trách nhiệm và chạm đến vấn đề xã hội đang cần được giải quyết.

Báo chí phải đồng hành với các nhiệm vụ ưu tiên của đất nước trong thời kỳ mới. Báo chí cần tham gia bằng tinh thần xây dựng: Phát hiện đúng vấn đề, phản ánh đúng thực tế, phân tích đúng nguyên nhân, kiến nghị đúng hướng. Phê bình phải công tâm; cổ vũ phải có cơ sở; đấu tranh phải thận trọng, khách quan, không quy chụp, không làm nản lòng những người đang nỗ lực đổi mới.

Trong phòng, chống tham nhũng, lãng phí, tiêu cực, báo chí tiếp tục là kênh giám sát quan trọng của xã hội. Các nhà báo cần dũng cảm nhưng cũng phải tỉnh táo; kiên quyết nhưng phải nhân văn; sắc bén nhưng phải tuân thủ pháp luật và đạo đức nghề nghiệp. Đấu tranh với cái sai đồng thời phải bảo vệ cái đúng, tạo không khí khuyến khích cán bộ dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Báo chí phải góp phần bồi đắp văn hóa, đạo đức xã hội và khát vọng phát triển đất nước. Báo chí là một bộ phận quan trọng của đời sống văn hóa. Mỗi cơ quan báo chí, mỗi nhà báo không chỉ truyền tải thông tin, mà còn góp phần hình thành chuẩn mực ứng xử, thị hiếu thẩm mỹ, tinh thần nhân ái và ý thức công dân. Quán triệt tinh thần các chủ trương của Đảng về phát triển văn hóa Việt Nam, báo chí cần lan tỏa nhiều hơn những giá trị tốt đẹp của con người Việt Nam: Yêu nước, trung thực, nghĩa tình, cần cù, sáng tạo, tôn trọng kỷ cương và luôn hướng tới cái chung.

Trong môi trường truyền thông số, ranh giới giữa thông tin, giải trí và thương mại ngày càng gần nhau. Vì vậy, báo chí càng phải giữ chuẩn mực. Không chạy theo sự dễ dãi, không khai thác nỗi đau để câu khách, không biến những câu chuyện riêng tư thành "món hàng" tiêu thụ. Báo chí phải làm cho xã hội bình tĩnh hơn, tử tế hơn, có niềm tin hơn vào những điều tốt đẹp. Tổng Bí thư, Chủ tịch nước gợi mở, báo chí phải đổi mới mạnh mẽ phương thức làm nghề trong thời đại số. Chuyển đổi số trong báo chí không chỉ là sử dụng thêm công cụ mới. Đó là đổi mới tư duy làm báo, quy trình sản xuất nội dung, quản trị dữ liệu, phương thức phân phối, cách tương tác với công chúng và năng lực bảo vệ bản quyền, bảo vệ an toàn thông tin. Trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn, nền tảng số có thể hỗ trợ rất nhiều, nhưng không thể thay thế bản lĩnh chính trị, khả năng kiểm chứng, sự nhạy cảm nghề nghiệp và trách nhiệm xã hội của nhà báo.

Các cơ quan báo chí cần xây dựng tòa soạn hiện đại, đa phương tiện, có năng lực phân tích dữ liệu, sản xuất nội dung cho nhiều nền tảng, tiếp cận công chúng trẻ, đồng thời giữ được chiều sâu, độ tin cậy và bản sắc của báo chí cách mạng Việt Nam. Cùng với đó, cần quan tâm đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ; xây dựng cơ chế tài chính phù hợp; bảo vệ quyền hành nghề hợp pháp, chính đáng của nhà báo; tạo điều kiện để báo chí chính thống đủ sức cạnh tranh trong môi trường truyền thông mới…

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước tin tưởng với truyền thống vẻ vang hơn một thế kỷ, với đội ngũ những người làm báo có bản lĩnh, trí tuệ và tâm huyết, báo chí cách mạng Việt Nam sẽ tiếp tục hoàn thành tốt vai trò là tiếng nói của Đảng, Nhà nước và nhân dân; là diễn đàn tin cậy của nhân dân; là lực lượng quan trọng trên mặt trận tư tưởng, văn hóa; đồng hành cùng đất nước hướng tới các mốc phát triển lớn của dân tộc. Nhân dịp này, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm cùng 101 nhà báo tiêu biểu thực hiện Nghi thức ký tên lưu niệm trên tấm bảng biểu trưng kỷ niệm 101 năm Ngày Báo chí Cách mạng Việt Nam.

P.V (tổng hợp)

Phá đường dây mua bán, vận chuyển trái phép vật liệu nổ liên tỉnh

Đoàn Đặc nhiệm Phòng, chống ma túy và tội phạm miền Trung (Cục Phòng, chống ma túy và tội phạm, Bộ Tư lệnh Bộ đội Biên phòng) vừa chủ trì, phối hợp với Bộ đội Biên phòng Quảng Ngãi và các lực lượng chức năng triệt phá thành công chuyên án mua bán, vận chuyển trái phép vật liệu nổ liên tỉnh, khởi tố hai vụ án hình sự, bắt giữ 3 đối tượng, thu giữ hàng trăm ki-lô-gam thuốc nổ cùng hàng nghìn kíp nổ.

Theo đó, lúc 12h15 ngày 5.6, trong quá trình tuần tra trên tuyến đường ĐH521, thuộc thôn Diêm Điền, xã Đông Sơn, tổ công tác phát hiện ông Nguyễn Hữu Nhân (35 tuổi) và ông Nguyễn Lệnh (65 tuổi), cùng trú tại xã Tịnh Khê (Quảng Ngãi), điều khiển hai xe mô tô chở theo nhiều thùng nhựa, thùng carton có biểu hiện nghi vấn. Qua kiểm tra, lực lượng chức năng phát hiện bên trong các thùng chứa khoảng 125kg thuốc nổ. Trong đó, Nhân vận chuyển khoảng 32kg thuốc nổ, còn ông Lệnh vận chuyển khoảng 93kg.

Tại cơ quan chức năng, Nhân khai nhận được một người đàn ông thuê vận chuyển số thuốc nổ trên từ khu vực cây xăng Tịnh Long đến cảng Tịnh Hòa với tiền công 5 triệu đồng. Sau khi nhận hàng, Nhân mang về cất giấu và nhờ cha ruột là ông Lệnh cùng vận chuyển, nói đây là vật dụng sửa chữa máy tàu. Tiếp tục mở rộng điều tra, lúc 3h50 ngày 6.6, tại thôn Mỹ Lại, xã Tịnh Khê, tổ công tác tiếp tục bắt giữ ông Ngô Thế Hải (45 tuổi, trú tại tỉnh Quảng Trị) khi đang vận chuyển khoảng 14kg thuốc nổ và 100 kíp nổ.

Đối tượng khai nhận đã mua số vật liệu nổ trên với giá hơn 12 triệu đồng từ một người đàn ông ở Quảng Trị, sau đó đưa vào Quảng Ngãi để bán kiếm lời. Khám xét nơi ở của Hải tại Quảng Trị, lực lượng chức năng tiếp tục phát hiện, thu giữ hơn 100kg thuốc nổ, 10.525 kíp nổ và hơn 235m dây cháy chậm được cất giấu trong nhà. Căn cứ kết quả điều tra và các tài liệu, chứng cứ thu thập được, Đoàn Đặc nhiệm Phòng, chống ma túy và tội phạm miền Trung đã khởi tố hai vụ án hình sự về hành vi mua bán, vận chuyển trái phép vật liệu nổ, đồng thời bàn giao hồ sơ, đối tượng và tang vật cho Cơ quan An ninh điều tra Công an tỉnh Quảng Ngãi xử lý theo quy định. **N.ĐỒNG**

Điều trị bằng y học cổ truyền có độ an toàn rất cao

● **QUỲNH HOA (thực hiện)**

Tại buổi làm việc với Đảng uỷ Bộ Y tế và các cơ quan về công tác y học cổ truyền Việt Nam mới đây, Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã nhấn mạnh việc phát huy mạnh mẽ vai trò của y học cổ truyền trong phòng bệnh, đưa y học cổ truyền thực sự về với cộng đồng; chuẩn hóa các mô hình chăm sóc sức khỏe không dùng thuốc như châm cứu, xoa bóp, bấm huyệt...

Trao đổi về vấn đề này, ThS.BS Trần Danh Phương, Trưởng Khoa Y học cổ truyền - Dinh dưỡng (Bệnh viện Thể thao Việt Nam) cho biết:

- Chấn thương là điều khó tránh khỏi trong sinh hoạt hàng ngày, đặc biệt là trong hoạt động thể dục thể thao. Bên cạnh y học hiện đại, y học cổ truyền ngày càng khẳng định được vị thế và vai trò quan trọng trong việc điều trị, phục hồi chức năng cho cả vận động viên chuyên nghiệp lẫn người dân đại chúng. Trong y học cổ truyền, các chấn thương về cơ, gân, xương khớp đều có thể điều trị được, nhưng tùy thuộc vào mức độ tổn thương. Ví dụ, các chấn thương xương như gãy xương có di lệch, gãy xương hở, rách da chảy máu thì bắt buộc phải can thiệp ngoại khoa. Tuy nhiên, trong những trường hợp đụng dập cơ, tổn thương điểm bám gân, dây chằng, hoặc gãy rạn xương không di lệch, cùng các bệnh lý về khớp (chấn thương dây chằng, bao khớp không rách da chảy máu), chúng ta hoàn toàn có thể điều trị bằng y học cổ truyền. Y học cổ truyền có rất nhiều phương pháp và bài thuốc để điều trị các dạng chấn thương này.

Ví dụ như môn Pickleball hiện đang rất phổ biến, người chơi thường gặp tình trạng đau vùng cột sống thắt lưng. Cơn đau này chủ yếu do tổn thương cơ, dây chằng và các điểm bám cơ xung quanh cột sống chứ không có tổn thương lớn về xương hay khớp. Vì thế bệnh nhân có thể điều trị bằng phương pháp Đông y dùng thuốc hoặc không dùng thuốc. Ngoài ra, có thể kết hợp đắp thuốc tại chỗ để tăng cường hiệu quả…

● *Những chấn thương này thường xảy ra ở những đối tượng nào, thưa ông?*

- Chấn thương trong tai nạn và sinh hoạt có thể xảy ra với bất kỳ ai. Riêng trong thể thao, chấn thương thường gặp ở các vận động viên chuyên và không chuyên thi đấu đối kháng trực tiếp hoặc những bộ môn có cường độ vận động cao như bóng đá, điền kinh cự ly dài. Điển hình nhất là các môn võ thuật và vật rất hay xảy ra chấn thương.

Bệnh viện thường xuyên tiếp nhận điều trị cả hai đối tượng này. Về phía vận động viên, hầu hết các đội tuyển quốc gia như điền kinh, đua thuyền, bóng đá... khi gặp chấn thương đều qua Bệnh viện khám và điều trị. Bên cạnh đó, số lượng người dân chơi thể thao bị chấn thương vào viện cũng rất nhiều. Chúng tôi kết hợp điều trị Đông - Tây y cho các trường hợp chấn thương nặng như tổn thương khớp vai, khớp gối, sau phẫu thuật sẽ được điều trị phục hồi. Tùy từng giai đoạn, mức độ chấn thương và thời gian phục hồi, bệnh viện sẽ có phác đồ cụ thể, phối hợp linh hoạt giữa Tây y và Đông y.

● *Theo ông, y học cổ truyền có ưu thế gì so với y học hiện đại trong điều trị chấn thương?*

- So với y học hiện đại, điều trị bằng y học cổ truyền có độ an toàn rất cao. Trừ những trường hợp có chỉ định phẫu thuật ngoại khoa, việc dùng thuốc thảo dược Đông y mang lại hiệu quả tích cực. Trong dân gian có nhiều bài thuốc đắp, ngâm, dùng ngoài kết hợp thuốc uống đã chứng minh hiệu quả rõ rệt trên lâm sàng, giúp bệnh nhân phục hồi rất tốt.

Đơn giản nhất là các loại thảo dược trong dân gian có tác dụng điều trị chấn thương xương khớp như cây dây đau xương, ngải cứu, lá lốt, trầu không... Tuy nhiên, các dược liệu này phải được phối hợp, lập thành bài thuốc cụ thể mới phát huy tối đa hiệu quả điều trị. Khi người bệnh đến viện, chúng tôi phải phân loại thành hai hướng điều trị: Ngoại khoa hay nội khoa. Với điều trị ngoại khoa, những trường hợp gãy xương có di lệch hoặc gãy xương hở bắt buộc phải mổ để phục hồi. Nếu điều trị nội khoa, chúng tôi phối hợp nhiều phương pháp. Thứ nhất là nội khoa Tây y (dùng thuốc chống viêm, giảm đau, chống phù nề). Thứ hai là vật lý trị liệu và phục hồi chức năng (chạy máy sóng siêu âm, điện phân, từ trường để chống viêm, phục hồi tại chỗ). Thứ ba là y học cổ truyền (dùng thuốc thảo dược hoặc châm cứu, xoa bóp bấm huyệt).

● *Trong bối cảnh phong trào thể dục thể thao và nhu cầu bảo vệ sức khỏe của người dân ngày càng tăng cao, ông đánh giá thế nào về tiềm năng của y học cổ truyền trong tương lai?*

- Xu hướng chung của y học thế giới hiện nay là quay về với các chế phẩm từ thảo dược tự nhiên. Nếu chúng ta phát triển đồng bộ hệ thống y học cổ truyền, kết hợp nhuần nhuyễn giữa phương pháp không dùng thuốc và các bài thuốc thảo dược được nghiên cứu, điều chế, chứng minh qua thực tiễn lâm sàng, hiệu quả điều trị chấn thương trong tương lai sẽ rất lớn.

Bên cạnh vai trò điều trị chấn thương, y học cổ truyền còn đóng vai trò then chốt trong việc nâng cao thể trạng cho người dân cũng như vận động viên. Kho tàng dược liệu của chúng ta có những nhóm thuốc bổ khí, bổ huyết, bổ dương rất quý, điển hình như nhân sâm, một vị thuốc bổ khí kinh điển. Khi ứng dụng các chế phẩm từ loại thảo dược này cho vận động viên, Đông y không chỉ hỗ trợ phục hồi sau chấn thương mà còn giúp tăng cường sức mạnh, gia tăng thể lực và tối ưu hóa thành tích thi đấu. Tiềm năng của dược liệu Việt là vô cùng lớn, vấn đề là chúng ta phải biết cách khai thác và ứng dụng khoa học vào thực tiễn. ■

ThS.BS Trần Danh Phương khám cho bệnh nhân bị thoái hóa đốt sống cổ **Ảnh: Q.H**

GIẢI THƯỞNG QUẢNG CÁO SÁNG TẠO VIỆT NAM - VẠN XUÂN AWARDS 2026:

"Văn hóa khơi nguồn thịnh vượng"

● **TRƯƠNG HUYỀN**

Trong bối cảnh các ngành công nghiệp văn hóa được xác định là động lực tăng trưởng mới của nền kinh tế, lĩnh vực quảng cáo ngày càng khẳng định vai trò không chỉ là công cụ truyền thông thương hiệu mà còn góp phần quảng bá hình ảnh quốc gia và nâng cao sức mạnh mềm văn hóa.

Đó cũng là định hướng xuyên suốt của Giải thưởng Quảng cáo sáng tạo Việt Nam - Vạn Xuân Awards 2026, sân chơi sáng tạo uy tín được kỳ vọng tiếp tục thúc đẩy sự phát triển của ngành quảng cáo, góp phần triển khai hiệu quả Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

Phát biểu tại lễ phát động giải thưởng hôm 16.6, ông Nguyễn Trường Sơn, Chủ tịch Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam, đồng Trưởng ban Tổ chức cho biết, Vạn Xuân Awards là giải thưởng chính quy do Bộ VHTTDL phối hợp với Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam tổ chức thường niên nhằm tôn vinh những ý tưởng quảng cáo sáng tạo xuất sắc, giàu giá trị ứng dụng và mang đậm bản sắc Việt Nam.

Theo ông Nguyễn Trường Sơn, giải thưởng không chỉ ghi nhận những thành tựu nổi bật của ngành quảng cáo mà còn là hoạt động quan trọng trong Đề án "Xây dựng và quảng bá Thương hiệu Quốc gia: Giải thưởng Quảng cáo sáng tạo Việt Nam" giai đoạn 2020-2030, góp phần thực hiện Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Chiến lược đặt mục tiêu các ngành công nghiệp văn hóa tăng trưởng bình quân khoảng 10% mỗi năm, đóng góp khoảng 7% GDP vào năm 2030; lực lượng lao động tăng khoảng 10% mỗi năm và chiếm khoảng 6% tổng lao động của nền kinh tế. Giá trị xuất khẩu của các ngành công nghiệp văn hóa cũng được kỳ vọng tăng trưởng bình quân khoảng 7% mỗi năm.

Trong bức tranh chung đó, quảng cáo được xác định là một trong những lĩnh vực có khả năng tạo ra giá trị kinh tế đồng thời lan tỏa giá trị văn hóa. Không chỉ phục vụ mục tiêu truyền thông thương hiệu, quảng cáo ngày nay còn góp phần kể những câu chuyện về lịch sử, văn hóa và con người Việt Nam bằng những hình thức thể hiện hiện đại, sáng tạo và giàu cảm xúc.

Theo Ban Tổ chức, khi công nghiệp văn hóa trở thành động lực phát triển mới của quốc gia, quảng cáo ngày càng thể hiện rõ vai trò là phương tiện quảng bá hình ảnh đất nước, góp phần xây dựng thương hiệu quốc gia và lan tỏa bản sắc văn hóa Việt Nam. Những chiến dịch sáng tạo mang tinh thần Việt không chỉ tạo dấu ấn với người tiêu dùng, qua đó giúp các giá trị văn hóa dân tộc tiếp cận thế hệ trẻ và từng bước khẳng định vị thế trên thị trường quốc tế. Thực tế qua các mùa giải cho thấy ngày càng nhiều thương hiệu lựa chọn chất liệu văn hóa và di sản dân tộc làm nền tảng cho các chiến dịch truyền thông. Sự kết hợp giữa tư duy sáng tạo hiện đại với những giá trị truyền thống đã tạo nên nhiều sản phẩm quảng cáo có sức lan tỏa lớn, đồng thời biến văn hóa thành nguồn lực sáng tạo và giá trị kinh tế.

Một minh chứng tiêu biểu là tại Vạn Xuân Awards 2025, giải Grand Prix được trao cho "Chiến dịch kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống Công an Nhân dân Việt Nam" do Cục Công tác chính trị (Bộ Công an) phối hợp với Zeit Media thực hiện. Chiến dịch được đánh giá cao nhờ ý tưởng sáng tạo nổi bật, hiệu quả truyền thông rõ nét và tác động xã hội tích cực, cho thấy quảng cáo hoàn toàn có thể trở thành công cụ hiệu quả trong việc lan tỏa các giá trị lịch sử, truyền thống và tinh thần dân tộc. Để bảo đảm các tác phẩm dự thi vừa phát huy tính sáng tạo vừa lan tỏa những giá trị tích cực, Ban Tổ chức đưa ra nhiều tiêu chí đánh giá quan trọng như ý tưởng mới mẻ, thông điệp rõ ràng, chất lượng hình ảnh và âm thanh nổi bật, hiệu quả truyền thông cao, đồng thời đề cao trách nhiệm với cộng đồng, môi trường và các giá trị văn hóa, đạo đức, thuần phong mỹ tục của người Việt Nam.

Theo ông Nguyễn Trường Sơn, qua ba mùa giải từ năm 2023 đến năm 2025, Vạn Xuân Awards đã thu hút hơn 3.700 tác phẩm dự thi, khoảng 400 thương hiệu cùng hơn 200 chuyên gia sáng tạo đồng hành. Hàng triệu lượt tiếp cận trên các nền tảng truyền thông cho thấy sức lan tỏa ngày càng lớn của giải thưởng cũng như sự quan tâm của cộng đồng đối với quảng cáo sáng tạo mang bản sắc Việt. Năm 2026, giải thưởng lựa chọn chủ đề "Văn hóa khơi nguồn thịnh vượng", tiếp tục khẳng định định hướng lấy văn hóa làm nền tảng cho sáng tạo. Thông qua các tác phẩm dự thi, Ban Tổ chức kỳ vọng sẽ lan tỏa những câu chuyện đẹp về văn hóa, con người và tinh thần Việt Nam bằng ngôn ngữ quảng cáo sáng tạo, góp phần xây dựng hình ảnh một Việt Nam hiện đại, giàu bản sắc và có sức hấp dẫn đối với bạn bè quốc tế.

> *"Giải thưởng không chỉ ghi nhận những thành tựu nổi bật của ngành quảng cáo mà còn là hoạt động quan trọng trong Đề án "Xây dựng và quảng bá Thương hiệu Quốc gia: Giải thưởng Quảng cáo sáng tạo Việt Nam" giai đoạn 2020-2030, góp phần thực hiện Chiến lược phát triển các ngành công nghiệp văn hóa Việt Nam đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045."*
>
> **(Ông NGUYỄN TRƯỜNG SƠN, Chủ tịch Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam)**

Giải Grand Prix được trao cho "Chiến dịch kỷ niệm 80 năm Ngày truyền thống Công an Nhân dân Việt Nam" do Cục Công tác chính trị (Bộ Công an) phối hợp với Zeit Media thực hiện, năm 2025 **Ảnh: HOA QUỲNH**

Đánh giá về vai trò của giải thưởng, ông Trần Việt Tân, Phó Chủ tịch Hiệp hội Quảng cáo Việt Nam, cho rằng Vạn Xuân Awards đang từng bước trở thành cầu nối giữa cơ quan quản lý, doanh nghiệp, chuyên gia và cộng đồng sáng tạo. Không chỉ tôn vinh các thành tựu nổi bật của ngành quảng cáo, đây còn là môi trường quan trọng để phát hiện, kết nối và ươm mầm thế hệ trẻ, góp phần định hình ngành quảng cáo Việt Nam theo hướng chuyên nghiệp, sáng tạo và bền vững.

Với 52 hạng mục tôn vinh cùng chuỗi hoạt động kéo dài từ tháng 6 đến tháng 12.2026 như hội thảo, tọa đàm, triển lãm trải nghiệm, giới thiệu công nghệ quảng cáo, tư vấn hướng nghiệp và biểu diễn nghệ thuật, Vạn Xuân Awards 2026 được kỳ vọng tiếp tục lan tỏa tinh thần sáng tạo, quảng bá giá trị văn hóa Việt Nam và đóng góp thiết thực cho sự phát triển của các ngành công nghiệp văn hóa trong giai đoạn mới. ■

Cục Cảnh sát giao thông đề xuất nhiều nội dung mới trong sát hạch lái xe

Cục Cảnh sát giao thông (Bộ Công an) cho biết, qua phân tích dữ liệu về bảo đảm trật tự an toàn giao thông (tai nạn giao thông, xử lý vi phạm) cho thấy, người lái xe sau khi sát hạch được cấp bằng chỉ có kỹ thuật điều khiển xe mà không được trang bị kỹ năng khi tham gia giao thông... Từ thực tế này, Cục Cảnh sát giao thông đã tham mưu Bộ Công an nhiều nội dung mới trong công tác sát hạch, quản lý lái xe theo hướng quy định chặt chẽ hơn, phù hợp với thực tiễn hoạt động giao thông vận tải, đảm bảo người được cấp giấy phép có đạo đức lái xe (không dám lái ẩu, coi thường pháp luật), có kỹ năng tốt khi điều khiển xe trên đường.

Trong đó, thực hiện việc nhận diện thí sinh theo hệ thống thiết bị, phần mềm ứng dụng định danh và xác thực điện tử. Về quy định bỏ bài thi mô phỏng trên máy tính, học viên vẫn có thể học bài mô phỏng để tăng thêm kỹ năng xử lý tình huống, nhưng không thi bài thi này như trước đây. Học viên sẽ phải thi tuần tự từ lý thuyết đến hai bài thi thực hành và tình huống với mô tô; thi từ lý thuyết, sa hình, đường trường với ô tô, phải đỗ lần lượt các phần thi đó mới được thi phần tiếp theo.

Số lượng câu hỏi sát hạch lý thuyết sẽ tăng lên. Theo đó, số câu hỏi trong bài sát hạch mô tô hạng A, A1 tăng từ 25 câu lên 40 câu, thời gian làm bài từ 19 phút lên 27 phút, người thi đạt khi trả lời đúng 36/40 câu. Số câu hỏi bài thi sát hạch ô tô hạng B tăng từ 30 câu lên 50 câu, thời gian làm bài từ 20 phút lên 33 phút, người thi đạt khi trả lời đúng 45/50 câu. Nội dung sát hạch thực hành lái xe mô tô bổ sung cách xử lý 11 tình huống giả định trên đường.

Đoạn đường sát hạch thực hành lái xe ô tô tối thiểu 5km, phải có mật độ tham gia giao thông vừa phải và bảo đảm có đầy đủ tình huống giao thông gồm: Ngã ba; ngã tư; đường nhánh ra đường chính hoặc đường không ưu tiên ra đường ưu tiên; vòng xuyến, đèn tín hiệu giao thông, lối dành cho người đi bộ sang đường. Người thi phải thực hiện 12 bài sát hạch, gồm kiểm tra an toàn xe và xuất phát; vượt xe; tăng tốc, chuyển làn (được thực hiện căn cứ điều kiện thực tế về cơ sở hạ tầng giao thông, tổ chức giao thông); chuyển hướng rẽ trái; chuyển hướng rẽ phải; chuyển hướng quay đầu; tránh xe đi ngược chiều; nhường đường cho người đi bộ hoặc xe lăn của người khuyết tật qua đường; dừng xe, mở cửa xe khi gặp tình huống nguy hiểm... Các bài thi này có thể thực hiện nhiều lần, không theo thứ tự.

B.N

TP HUẾ:

Chấn chỉnh hoạt động du lịch ảnh hưởng môi trường sinh thái

Bài, ảnh: MINH THÙY

Tình trạng chặn dòng suối Khe Su ở vùng chân núi Bạch Mã (TP Huế) để khai thác các hoạt động du lịch, kinh doanh ẩm thực đã khiến dòng suối bị "biến dạng", tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn và ảnh hưởng đến môi trường sinh thái.

Ngang nhiên chặn dòng suối để kinh doanh

Suối Khe Su ở xã Phú Lộc được xem là điểm đến hấp dẫn nhờ vẻ đẹp nguyên sơ, hệ sinh thái tự nhiên đặc trưng của vùng rừng núi dưới chân dãy Bạch Mã. Thế nhưng, hoạt động du lịch ở đây vẫn chưa được khai thác phù hợp, bài bản để phát huy thế mạnh của du lịch sinh thái; ngược lại, tình trạng kinh doanh dịch vụ tự phát gây ảnh hưởng đến môi trường thiên nhiên.

Chỉ trên một đoạn suối dài hơn 1km, dọc hai bên bờ đã xuất hiện 4 cơ sở kinh doanh ăn uống, kèm hoạt động tắm suối. Các hàng quán gồm: quán Dì Thêm, Dì Hường, Nhà Nâu, Hồ Điệp đã được xã Lộc Trì cũ (nay là xã Phú Lộc) cho phép kinh doanh ở khu vực suối Khe Su từ năm 2016.

Theo ghi nhận tại khu vực suối Khe Su, các hộ kinh doanh đã cải tạo cảnh quan, dựng lều tạm, làm máng trượt và đặc biệt là tự ý xây dựng các đập chắn dòng nước để tạo điểm vui chơi, tắm suối cho du khách. Có hàng quán sử dụng nhiều tấm gỗ tràm ghép chồng lên nhau để ngăn dòng, có quán còn xây dựng đập bằng bê-tông kiên cố giữa lòng suối để tạo thành các hồ nước "nhân tạo". Việc làm này khiến nước dòng suối "đọng" lại tại các hồ tắm của các hộ kinh doanh, nước chỉ chảy về hạ lưu khi chủ cơ sở kinh doanh "mở đập". Tình trạng này cũng khiến cho việc canh tác nông nghiệp của người dân ở vùng hạ lưu suối Khe Su bị ảnh hưởng vì thiếu nước tưới tiêu.

Theo các chuyên gia, giá trị cốt lõi của du lịch sinh thái không nằm ở các công trình nhân tạo hay hồ nước được tạo dựng bằng việc chặn dòng, mà chính là vẻ đẹp nguyên sơ của hệ sinh thái rừng - suối tự nhiên. Tình trạng can thiệp dòng chảy suối Khe Su lâu dài sẽ ảnh hưởng môi trường sinh thái, nguy cơ làm thay đổi hình thái lòng suối ở một số khu vực hạ lưu và ảnh hưởng đến hệ thực vật và cảnh quan ven suối.

Khu vực Bạch Mã là vùng có lượng mưa lớn bậc nhất của cả nước, đặc biệt vào mùa hè mưa lớn ở thượng nguồn xảy ra bất ngờ nên tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn đối với du khách tham gia các hoạt động vui chơi, tắm suối. Việc tự ý ngăn đập tạo hồ "nhân tạo" nói trên càng nguy hiểm khi có mưa lớn, lũ quét hoặc nước dâng đột ngột.

Chấn chỉnh, trả lại dòng chảy tự nhiên

Tình trạng ngăn đập chặn dòng ở suối Khe Su đã xảy ra một thời gian nhưng gần như không được xử lý kịp thời và dứt điểm. Trong khi đó, đại diện xã Phú Lộc cho biết, địa phương không có văn bản cho phép việc xây đập ngăn suối nói trên; việc làm của các hộ kinh doanh là tự phát và trái phép.

Ông Nguyễn Văn Hiệp, Chủ tịch UBND xã Phú Lộc cho biết, địa phương đã lập đoàn kiểm tra các điểm kinh doanh tại suối Khe Su cũng như tình trạng tự ý xây đập ngăn nước trên suối. UBND xã Phú Lộc yêu cầu các cơ sở kinh doanh không tiếp tục bê-tông hóa lòng suối, bờ suối và thực hiện nghiêm các quy định về bảo vệ môi trường. Ngoài ra, xã cũng yêu cầu chủ hộ kinh doanh quán Dì Thêm (tại Khe Su 2) tháo dỡ đập ngăn nước, khắc phục tình trạng bê-tông hóa lòng suối, bờ suối và hoàn trả dòng chảy tự nhiên. UBND xã Phú Lộc giao Phòng Kinh tế theo dõi, kiểm tra và tham mưu việc xử lý đối với các hộ kinh doanh khác ở suối Khe Su; xử lý vi phạm hành chính nếu không chấp hành yêu cầu khắc phục.

Để tăng cường kiểm soát tác động môi trường tại các điểm du lịch suối, thác, ngày 20.4 UBND TP Huế đã ban hành Quyết định số 29 về "Quy chế quản lý bãi tắm biển, sông, hồ, suối thác thuộc điểm du lịch, khu du lịch đã được công nhận trên địa bàn TP Huế". Quy chế này hướng đến việc duy trì tính nguyên vẹn của cảnh quan tự nhiên, hạn chế tình trạng khai thác tự phát và giảm thiểu các tác động tiêu cực đến môi trường nước, hệ sinh thái rừng và đa dạng sinh học. Việc phát triển các công trình phục vụ du lịch cũng được yêu cầu phải phù hợp với cảnh quan tự nhiên, hạn chế bê-tông hóa và ưu tiên sử dụng vật liệu thân thiện môi trường nhằm bảo tồn vẻ đẹp nguyên sơ của hệ sinh thái.

Quán Dì Hường ngăn dòng suối Khe Su thành hồ nước phục vụ du khách

Theo đại diện Sở Du lịch TP Huế, hiện nay tại một số khu vực suối, thác và điểm sinh thái trên địa bàn xuất hiện tình trạng một số cơ sở du lịch, cơ sở kinh doanh dịch vụ ăn uống tự ý ngăn dòng, cải tạo dòng chảy để phục vụ hoạt động tắm suối, vui chơi và kinh doanh du lịch khi chưa được cơ quan có thẩm quyền cấp phép, hoặc chưa hoàn thiện đầy đủ các thủ tục pháp lý theo quy định. Điều này tiềm ẩn nhiều hệ lụy đối với môi trường, an toàn du khách và định hướng phát triển du lịch bền vững của địa phương.

Bà Trần Thị Hoài Trâm, Giám đốc Sở Du lịch TP Huế cho biết, thời gian tới ngành Du lịch sẽ phối hợp với các Sở, ngành và địa phương tăng cường thanh tra, kiểm tra theo hướng thường xuyên và đột xuất nhằm kịp thời phát hiện, xử lý các vi phạm liên quan đến đất đai, môi trường, xây dựng và điều kiện kinh doanh du lịch. Các trường hợp cố tình vi phạm, gây ảnh hưởng đến môi trường hoặc tiềm ẩn nguy cơ mất an toàn cho du khách sẽ bị xử lý nghiêm theo quy định pháp luật. Song song với công tác chấn chỉnh, Sở Du lịch TP Huế cũng định hướng hỗ trợ người dân phát triển du lịch sinh thái theo hướng bài bản, chuyên nghiệp và bền vững, gắn với bảo tồn tài nguyên thiên nhiên và lợi ích cộng đồng. ■

Hà Nội nâng cao chất lượng điểm đến

Sáu tháng đầu năm 2026, du lịch Hà Nội tiếp tục duy trì đà tăng trưởng với tổng lượng khách đạt hơn 18 triệu lượt, tăng 15,7% so với cùng kỳ năm trước. Trong đó, khách quốc tế tăng trưởng ấn tượng gần 27%. Thời gian tới, Sở Du lịch Hà Nội sẽ tập trung phát triển sản phẩm mới, đẩy mạnh xúc tiến quảng bá, hoàn thiện hạ tầng và chuyển đổi số nhằm nâng cao sức cạnh tranh của điểm đến Thủ đô.

Trong 6 tháng cuối năm 2026, Sở Du lịch Hà Nội xác định tiếp tục triển khai đồng bộ các nhiệm vụ nhằm duy trì tốc độ tăng trưởng và nâng cao chất lượng phát triển du lịch Thủ đô. Dự kiến, Hà Nội sẽ ra mắt nhiều sản phẩm du lịch mới như mô hình du lịch cộng đồng đồng bào dân tộc thiểu số Mường Cốc (xã Mỹ Đức), sản phẩm du lịch đêm "Hào khí Thánh Gióng" tại Đền Sóc, mô hình du lịch cộng đồng "Hồn tre Đống Vũ", mô hình du lịch trải nghiệm nông nghiệp gắn với làng nghề Kim Lan và làng rau Văn Đức.

Tiếp tục khảo sát, phát triển các mô hình du lịch nông nghiệp tại các xã Đa Phúc, Phượng Dực, Phúc Lộc; nâng cao chất lượng các tuyến du lịch văn hóa, du lịch cộng đồng và triển khai các chương trình kích cầu đối với bộ 80 sản phẩm du lịch đặc sắc đã công bố. Sở Du lịch cũng hỗ trợ xây dựng tuyến du lịch tàu hỏa chất lượng cao Hà Nội - Thái Nguyên, mở rộng tuyến du lịch đường sông đến khu vực Sơn Tây, Việt Trì; phát triển mô hình du lịch thể thao mạo hiểm bay dù lượn tại khu vực đồi Bù.

Đối với công tác xúc tiến quảng bá, ngành Du lịch sẽ triển khai hiệu quả 16 chương trình, lễ hội du lịch trọng điểm trong năm 2026 như Lễ hội Quà tặng du lịch Hà Nội, Lễ hội Áo dài du lịch Hà Nội, Festival Thu Hà Nội... nhằm tạo chuỗi sự kiện hấp dẫn thu hút du khách.

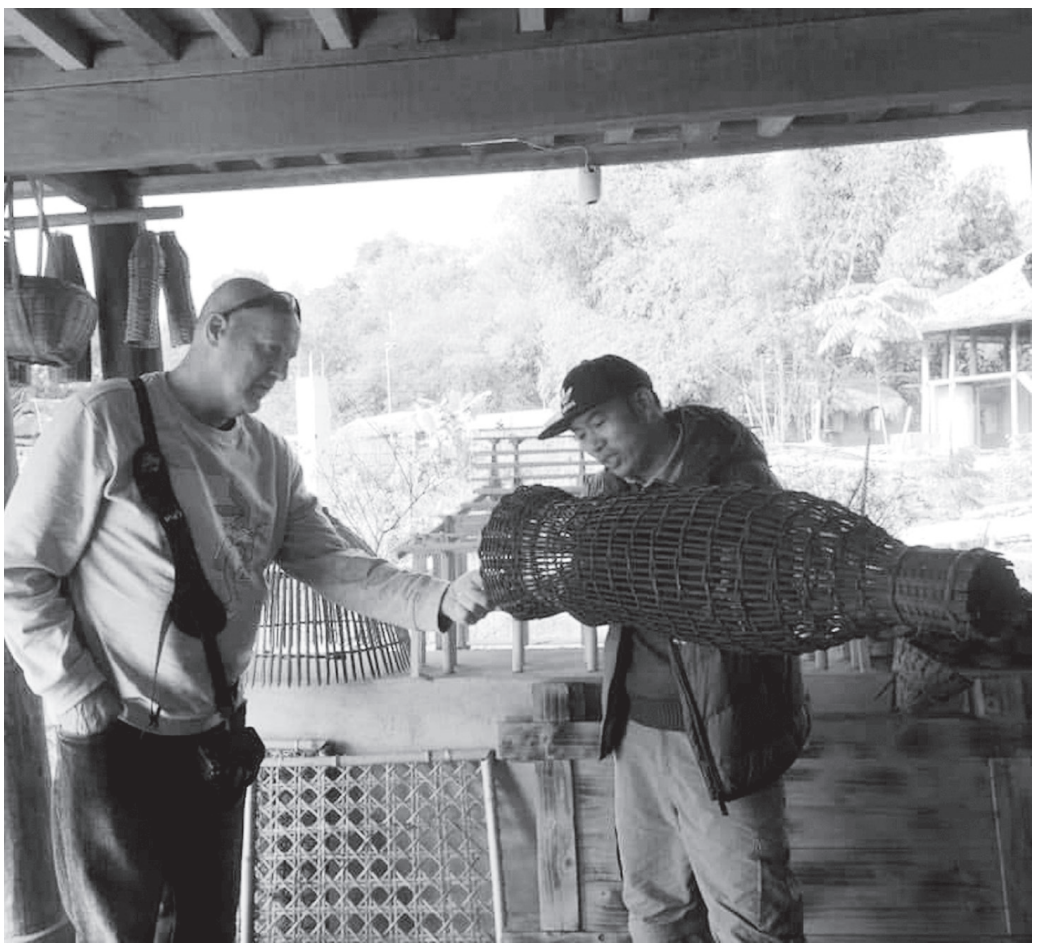
Sở Du lịch Hà Nội sẽ xây dựng kế hoạch truyền thông quảng bá du lịch Hà Nội trên các kênh truyền thông quốc tế giai đoạn 2026-2030; tiếp tục phối hợp với Tổng Công ty Hàng không Việt Nam quảng bá hình ảnh du lịch Thủ đô trên các chuyến bay; đẩy mạnh truyền thông trên các cơ quan báo chí, truyền hình trong nước và quốc tế với thông điệp "Hà Nội - Đến để yêu". Ngoài ra, ngành Du lịch Thủ đô sẽ tăng cường ứng dụng công nghệ số, xây dựng cơ sở dữ liệu, nâng cấp trang web xúc tiến du lịch, triển khai hệ thống vé điện tử tại các khu, điểm du lịch và tiếp tục phát triển "Bản đồ Ẩm thực Du lịch số Hà Nội" kết nối với ứng dụng iHanoi.

MINH LÝ

Lào Cai chuẩn hóa mô hình du lịch theo tiêu chí ASEAN

● **Bài, ảnh: MINH ĐỨC**

Là một trong những trung tâm du lịch trọng điểm của vùng Trung du và miền núi phía Bắc, tỉnh Lào Cai đang tích cực triển khai các giải pháp nhằm chuẩn hóa mô hình du lịch theo tiêu chí ASEAN, hướng tới mục tiêu nâng cao năng lực cạnh tranh, thu hút du khách và phát triển du lịch bền vững.

Du khách quốc tế tham quan các bản làng các dân tộc ở Lào Cai

Khuyến khích các sản phẩm thân thiện với môi trường

Để hiện thực hóa mục tiêu hội nhập quốc tế sâu rộng, tỉnh Lào Cai đã ban hành Kế hoạch về việc xây dựng mô hình làng du lịch cộng đồng đạt Tiêu chuẩn du lịch cộng đồng ASEAN giai đoạn 2026-2028. Trong đó, xã Nghĩa Đô và Lâm Thượng được lựa chọn làm hạt nhân để xây dựng các mô hình kiểu mẫu. Định hướng này khẳng định vai trò chủ thể của cộng đồng trong việc gắn kết hoạt động du lịch với bảo tồn văn hoá, bảo vệ môi trường và nâng cao sinh kế cho người dân.

Lộ trình chuyên nghiệp hóa được vạch ra rõ nét: Năm 2026, 100% xã tham gia mô hình phải kiện toàn Ban quản lý du lịch cộng đồng và vận hành theo quy chế chuẩn. Chất lượng nguồn nhân lực được coi là yếu tố sống còn khi phấn đấu đến năm 2027, tối thiểu 80% hộ dân tham gia được bồi dưỡng kiến thức chuyên sâu về kỹ năng giao tiếp, vệ sinh an toàn và giới thiệu văn hóa bản địa. Mỗi xã sẽ xây dựng và chuẩn hóa ít nhất 5 sản phẩm đặc trưng, từ trải nghiệm sinh hoạt dân tộc, ẩm thực bản địa đến các sản phẩm nông nghiệp sinh thái gắn với chương trình OCOP, tạo nên một hệ sinh thái dịch vụ đa tầng.

Sự bứt phá của du lịch cộng đồng Lào Cai gắn liền với việc hiện đại hóa hạ tầng thiết yếu và ứng dụng công nghệ. Theo lộ trình đến năm 2027, hệ thống đường giao thông nội bản, biển chỉ dẫn thông minh, bãi đỗ xe và nhà vệ sinh công cộng sẽ được hoàn thiện 100%, đảm bảo tiêu chí "Bản sắc - xanh - sạch - đẹp".

Không chỉ dừng lại ở hạ tầng, Lào Cai đang đẩy mạnh chuyển đổi số để quảng bá điểm đến. Mỗi xã sẽ vận hành ít nhất một kênh truyền thông số chính thức, đồng thời hỗ trợ tối thiểu 50% cơ sở dịch vụ kết nối trên các nền tảng trực tuyến. Việc xây dựng những "câu chuyện điểm đến" và biên soạn sổ tay du lịch song ngữ là cách để Lào Cai đưa hồn cốt văn hóa vùng cao chạm tới trái tim du khách toàn cầu.

Mục tiêu của kế hoạch là đến năm 2028, mỗi xã sẽ đón tối thiểu 20.000 lượt khách/năm, với ít nhất 30% là khách quốc tế, minh chứng cho vị thế của du lịch cộng đồng đạt chuẩn ASEAN. 100% mô hình du lịch cộng đồng thực hiện các biện pháp bảo vệ môi trường, phân loại rác thải, đảm bảo an toàn - vệ sinh; đáp ứng đầy đủ các tiêu chí về an toàn, vệ sinh, tương tác cộng đồng, đổi mới sáng tạo và ứng dụng công nghệ theo Tiêu chuẩn du lịch cộng đồng ASEAN. Đến năm 2028, hoàn thành công nhận 2/2 làng du lịch cộng đồng đạt tiêu chuẩn ASEAN.

Phát triển bền vững không thể tách rời trách nhiệm với môi trường. Lào Cai kiên định thực hiện 7 tiêu chuẩn du lịch cộng đồng ASEAN, tập trung vào việc nâng cao chất lượng cuộc sống cho cộng đồng địa phương và bảo tồn hệ sinh thái. Tỉnh khuyến khích các sản phẩm sinh thái, nông nghiệp hữu cơ và áp dụng các biện pháp phân loại rác thải triệt để tại nguồn.

Quảng bá hình ảnh trên các nền tảng số

Thực tế cho thấy, thời gian qua, tỉnh Lào Cai đã triển khai nhiều chương trình hỗ trợ các khu, điểm du lịch, cơ sở lưu trú và cộng đồng địa phương tiếp cận, áp dụng các tiêu chí ASEAN. Trong đó, mô hình du lịch cộng đồng được xem là một trong những lĩnh vực trọng tâm. Nhiều địa phương như Sa Pa, Bắc Hà, Bát Xát đã chú trọng nâng cấp cơ sở hạ tầng, cải thiện điều kiện vệ sinh môi trường, bảo tồn kiến trúc truyền thống và nâng cao chất lượng dịch vụ phục vụ du khách.

Các hộ dân tham gia làm du lịch cộng đồng được tập huấn về kỹ năng đón tiếp khách, quản lý homestay, an toàn thực phẩm, bảo vệ môi trường và ứng xử văn minh trong hoạt động du lịch. Bên cạnh đó, chính quyền địa phương cũng khuyến khích người dân bảo tồn các giá trị văn hóa truyền thống như nghề thủ công, trang phục dân tộc, lễ hội và các loại hình nghệ thuật dân gian để tạo nên sản phẩm du lịch đặc sắc, khác biệt.

Song song với việc nâng cao chất lượng dịch vụ, Lào Cai đặc biệt chú trọng đến yếu tố phát triển bền vững. Các điểm du lịch được yêu cầu tăng cường quản lý rác thải, sử dụng hiệu quả nguồn tài nguyên thiên nhiên, giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường và bảo tồn cảnh quan sinh thái. Nhiều mô hình du lịch xanh, du lịch có trách nhiệm đã được triển khai, góp phần nâng cao nhận thức của cộng đồng và du khách về bảo vệ môi trường.

Bên cạnh những kết quả tích cực, quá trình chuẩn hóa du lịch theo tiêu chí ASEAN tại Lào Cai vẫn còn không ít khó khăn. Một số khu vực vùng sâu, vùng xa còn hạn chế về nguồn lực đầu tư, trình độ nhân lực du lịch chưa đồng đều và nhận thức của một bộ phận người dân về phát triển du lịch bền vững vẫn cần được nâng cao. Ngoài ra, việc duy trì các tiêu chuẩn chất lượng đòi hỏi sự đầu tư liên tục cũng như sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền, doanh nghiệp và cộng đồng dân cư.

Để tiếp tục thúc đẩy quá trình này, tỉnh Lào Cai đang đẩy mạnh công tác tuyên truyền, đào tạo nguồn nhân lực du lịch chất lượng cao, hỗ trợ chuyển đổi số trong hoạt động du lịch và tăng cường quảng bá hình ảnh điểm đến trên các nền tảng số. Đồng thời, địa phương cũng chú trọng thu hút các dự án đầu tư phát triển hạ tầng du lịch, nâng cao chất lượng dịch vụ và mở rộng các sản phẩm du lịch mới gắn với văn hóa, sinh thái và trải nghiệm cộng đồng.

Với định hướng phát triển du lịch xanh, bền vững và hội nhập quốc tế, Lào Cai đang từng bước khẳng định vai trò là điểm sáng của du lịch vùng Tây Bắc. Việc chuẩn hóa các mô hình du lịch theo tiêu chí ASEAN không chỉ mang lại lợi ích kinh tế mà còn góp phần bảo tồn giá trị văn hóa, bảo vệ môi trường và nâng cao chất lượng cuộc sống cho cộng đồng địa phương. Đây được xem là hướng đi đúng đắn để ngành Du lịch Lào Cai phát triển bền vững trong giai đoạn mới.■

Tạo đột phá từ các trục kết nối Sân bay Long Thành

Sở VHTTDL Đồng Nai đã đề xuất định hướng hình thành 5 trục du lịch kết nối với hạt nhân chính là Sân bay Long Thành - điểm trung chuyển hàng không quốc tế hàng đầu Đông Nam Á trong tương lai với công suất dự kiến đón 100 triệu hành khách mỗi năm.

Điển hình là năm trục kết nối phát triển du lịch theo đề xuất gồm: Trục kết nối Sân bay Long Thành với khu vực hồ Trị An và đô thị Biên Hòa. Đây là trục kết nối liên hoàn giữa đô thị với thiên nhiên (rừng, hồ, hệ thống đảo trên hồ Trị An, vườn cây ăn trái) và văn hóa bản địa. Thứ hai là trục kết nối với Khu du lịch sinh thái, nghỉ dưỡng, giải trí núi Chứa Chan với hệ sinh thái đặc trưng núi và hồ. Trục kết nối thứ ba là với các tuyến du lịch sinh thái rừng khu vực Vườn quốc gia Cát Tiên và Rừng phòng hộ Tân Phú. Đây được đánh giá là trục khám phá thiên nhiên gắn với hệ sinh thái rừng - sông - hồ - suối khoáng nóng, hang động, núi đá đặc sắc của Đồng Nai.

Cùng với ba trục kết nối này, Sân bay Long Thành còn được đề xuất hình thành các tuyến du lịch kết nối với tuyến hành lang ven sông Đồng Nai. Đáng chú ý, đây cũng là hai trụ cột được thành phố xác định là những động lực chiến lược tạo đột phá phát triển kinh tế - xã hội cho thành phố. Do đó, việc khai thác lợi thế về cảnh quan, hệ thống di tích ven sông (Đền thờ Nguyễn Hữu Cảnh, chùa Ông, chùa Đại Giác, các cơ sở gốm truyền thống Biên Hòa…) được kỳ vọng sẽ tạo ra sản phẩm du lịch khác biệt và đậm bản sắc.

Đối với khu vực phía Bắc thành phố Đồng Nai, ngành Du lịch cũng định hướng phát triển trục du lịch kết nối Sân bay Long Thành ngay sau khi cầu Mã Đà xây dựng hoàn thành sẽ hình thành tuyến du lịch "Hành trình di sản xanh", kết nối một số điểm đến nổi bật của hồ Trị An gắn với phía Bắc thành phố Đồng Nai như: Trải nghiệm văn hóa đặc trưng của người S'tiêng tại sóc Bom Bo; Khu di tích Căn cứ Bộ Chỉ huy Quân giải phóng miền Nam Việt Nam (Căn cứ Tà Thiết) là điểm kết nối lịch sử quan trọng nhất, tạo thành chuỗi "du lịch đỏ" từ Chiến khu Đ đến Căn cứ Tà Thiết…

L.HƯƠNG

DỰ THẢO CHIẾN LƯỢC PHÁT TRIỂN VÀ QUẢN LÝ HỆ THỐNG BÁO CHÍ ĐẾN NĂM 2030, TẦM NHÌN ĐẾN NĂM 2045:

Khẳng định giá trị cốt lõi của báo chí chuyên nghiệp

THU SÂM - XUÂN TRƯỜNG; ảnh: TR.HUẤN

Trong bối cảnh truyền thông phát triển mạnh mẽ, việc xây dựng hệ thống báo chí hiện đại, chuyên nghiệp, có khả năng thích ứng với những thay đổi của công nghệ và nhu cầu tiếp nhận thông tin mới đang trở thành yêu cầu cấp thiết, nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và phát huy vai trò của báo chí trong giai đoạn phát triển mới.

Đây là một trong những nội dung trọng tâm được thảo luận tại Hội thảo góp ý xây dựng hồ sơ Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 vừa tổ chức tại Hà Nội do Thứ trưởng Bộ VHTTDL Phan Tâm chủ trì.

Hội thảo góp ý xây dựng hồ sơ Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045

Hoàn thiện cơ chế, tạo động lực phát triển báo chí

Dự thảo Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 xác định năm quan điểm phát triển. Trong đó khẳng định báo chí cách mạng là công cụ tư tưởng quan trọng của Đảng và Nhà nước; phát triển báo chí theo hướng chuyên nghiệp, nhân văn, hiện đại gắn với quản lý hiệu quả; hoàn thiện cơ chế, chính sách hỗ trợ báo chí phát triển; đổi mới phương thức quản lý theo hướng kiến tạo; đồng thời coi chuyển đổi số là giải pháp chiến lược nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động báo chí và bảo vệ chủ quyền thông tin trên không gian mạng.

Mục tiêu của dự thảo Chiến lược là phát triển hệ thống báo chí gắn với đổi mới mô hình tổ chức, nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo và quản lý; xây dựng một số cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện, từng bước hình thành các tập đoàn báo chí, truyền thông chủ lực quốc gia; phát triển đội ngũ người làm báo đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên số. Theo dự thảo Chiến lược, đến năm 2030 hệ thống báo chí sẽ tiếp tục sắp xếp, tinh gọn theo hướng hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; phát triển tám cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện; xây dựng nền tảng số báo chí quốc gia, hạ tầng dữ liệu báo chí số và các công cụ giám sát hoạt động báo chí trên không gian mạng. Cùng với đó là các giải pháp bảo đảm nguồn lực tài chính, thúc đẩy chuyển đổi số, ứng dụng trí tuệ nhân tạo (AI), tăng cường an toàn thông tin và nâng cao chất lượng hệ thống tạp chí khoa học.

Tầm nhìn đến năm 2045, hệ thống báo chí Việt Nam sẽ phát triển theo hướng cách mạng, nhân văn, hiện đại; có năng lực dẫn dắt không gian truyền thông, giữ vững chủ quyền thông tin và chủ quyền văn hóa trên không gian mạng, đồng thời nâng cao năng lực cạnh tranh với các tập đoàn truyền thông và nền tảng xuyên biên giới.

Để hiện thực hóa các mục tiêu trên, dự thảo Chiến lược đề xuất chín nhóm nhiệm vụ, giải pháp trọng tâm, tập trung vào hoàn thiện thể chế; sắp xếp tổ chức bộ máy; phát triển nền tảng số báo chí quốc gia; tăng cường nguồn lực tài chính; phát triển nguồn nhân lực; đẩy mạnh ứng dụng khoa học, công nghệ và mở rộng hợp tác quốc tế. Một số giải pháp đột phá được đề xuất gồm xây dựng cơ chế tài chính đặc thù cho các cơ quan báo chí chủ lực, hoàn thiện cơ chế đặt hàng báo chí, xây dựng bộ tiêu chí xác định tập đoàn báo chí, truyền thông chủ lực quốc gia và phát triển hạ tầng dữ liệu báo chí số.

> *Sự phát triển của công nghệ số đã làm thay đổi sâu sắc cách thức sản xuất, phân phối và tiếp nhận thông tin. Trong bối cảnh đó, các cơ quan báo chí không chỉ phải cạnh tranh với nhau mà còn phải cạnh tranh trong toàn bộ hệ sinh thái truyền thông số. Vì vậy, yêu cầu đặt ra là nâng cao chất lượng, độ tin cậy và giá trị xã hội của thông tin, qua đó khẳng định vai trò và vị thế của báo chí chuyên nghiệp.*
>
> *Sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (AI) đang tạo ra cả cơ hội và thách thức đối với hoạt động báo chí. Tuy nhiên, những giá trị cốt lõi của báo chí chuyên nghiệp như tính xác thực, trách nhiệm xã hội, đạo đức nghề nghiệp và bản lĩnh của người làm báo vẫn giữ vai trò nền tảng.*
>
> **(Thứ trưởng PHAN TÂM)**

Nâng cao năng lực cạnh tranh trong môi trường truyền thông số

Theo Thứ trưởng Phan Tâm, báo chí hiện nay đang đứng trước nhiều thách thức khi vừa thực hiện sắp xếp, tinh gọn tổ chức bộ máy, vừa phải đáp ứng yêu cầu ngày càng cao về chất lượng nội dung trong bối cảnh môi trường truyền thông số phát triển mạnh mẽ. Tuy đối mặt với nhiều khó khăn về nguồn lực, công nghệ và mô hình hoạt động, các cơ quan báo chí vẫn giữ vững vai trò là nguồn cung cấp thông tin chính thống, tin cậy, đồng hành cùng sự phát triển của đất nước và đáp ứng nhu cầu thông tin của người dân.

Thứ trưởng Phan Tâm nhận định, sự phát triển của công nghệ số đã làm thay đổi sâu sắc cách thức sản xuất, phân phối và tiếp nhận thông tin. Trong bối cảnh đó, các cơ quan báo chí không chỉ phải cạnh tranh với nhau mà còn phải cạnh tranh trong toàn bộ hệ sinh thái truyền thông số. Vì vậy, yêu cầu đặt ra là nâng cao chất lượng, độ tin cậy và giá trị xã hội của thông tin, qua đó khẳng định vai trò và vị thế của báo chí chuyên nghiệp. Sự phát triển nhanh chóng của trí tuệ nhân tạo (AI) đang tạo ra cả cơ hội và thách thức đối với hoạt động báo chí. Tuy nhiên, những giá trị cốt lõi của báo chí chuyên nghiệp như tính xác thực, trách nhiệm xã hội, đạo đức nghề nghiệp và bản lĩnh của người làm báo vẫn giữ vai trò nền tảng.

Để báo chí phát triển trong giai đoạn mới, cần tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách; tăng cường đầu tư cho công nghệ, nguồn nhân lực chất lượng cao và các mô hình kinh tế báo chí phù hợp với môi trường số, qua đó nâng cao năng lực cạnh tranh của báo chí Việt Nam. Thứ trưởng Phan Tâm đề nghị các cơ quan báo chí, chuyên gia và nhà quản lý tập trung đóng góp ý kiến đối với dự thảo Chiến lược, đồng thời đề xuất các giải pháp thiết thực, khả

thi nhằm tạo động lực phát triển cho báo chí trong thời gian tới.

Đóng góp ý kiến tại Hội thảo góp ý xây dựng hồ sơ Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045, lãnh đạo nhiều cơ quan báo chí và đại diện các cơ quan liên quan bày tỏ thống nhất cao với sự cần thiết xây dựng chiến lược, đồng thời cho rằng Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045 sẽ góp phần hoàn thiện cơ chế, chính sách, tạo động lực và nguồn lực mới để báo chí Việt Nam phát triển chuyên nghiệp, hiện đại và bền vững. Các ý kiến tập trung thảo luận về mô hình tổ chức cơ quan báo chí trong giai đoạn mới; phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao; đầu tư hạ tầng dữ liệu và chuyển đổi số; hoàn thiện cơ chế tài chính, đặt hàng báo chí; bảo vệ quyền tác nghiệp, quyền tiếp cận thông tin và bản quyền báo chí. Nhiều đại biểu cũng đề nghị làm rõ mô hình cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện, nền tảng báo chí số quốc gia, cơ chế chia sẻ dữ liệu và hạ tầng công nghệ trong toàn ngành; đồng thời nghiên cứu các giải pháp hỗ trợ hệ thống tạp chí khoa học, tạp chí văn học nghệ thuật, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực và năng lực cạnh tranh của báo chí Việt Nam trên không gian mạng.

Mục tiêu của dự thảo Chiến lược là phát triển hệ thống báo chí gắn với đổi mới mô hình tổ chức, nâng cao hiệu lực, hiệu quả lãnh đạo và quản lý; xây dựng một số cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện, từng bước hình thành các tập đoàn báo chí, truyền thông chủ lực quốc gia; phát triển đội ngũ người làm báo đáp ứng yêu cầu của kỷ nguyên số.

Theo dự thảo Chiến lược, đến năm 2030 hệ thống báo chí sẽ tiếp tục sắp xếp, tinh gọn theo hướng hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả; phát triển tám cơ quan báo chí chủ lực đa phương tiện...

Kết luận hội thảo, Thứ trưởng Phan Tâm đánh giá cao các ý kiến tâm huyết, trách nhiệm của các đại biểu, chuyên gia và đại diện các cơ quan báo chí đối với dự thảo Chiến lược phát triển và quản lý hệ thống báo chí đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045. Thứ trưởng cho biết, Ban soạn thảo sẽ nghiêm túc tiếp thu, nghiên cứu, rà soát các đề xuất để tiếp tục hoàn thiện hồ sơ Chiến lược, bảo đảm bám sát chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước và yêu cầu thực tiễn. Qua đó, tạo cơ sở cho việc xây dựng hệ thống báo chí hiện đại, chuyên nghiệp, nâng cao năng lực cạnh tranh và đáp ứng yêu cầu phát triển trong giai đoạn mới. ■

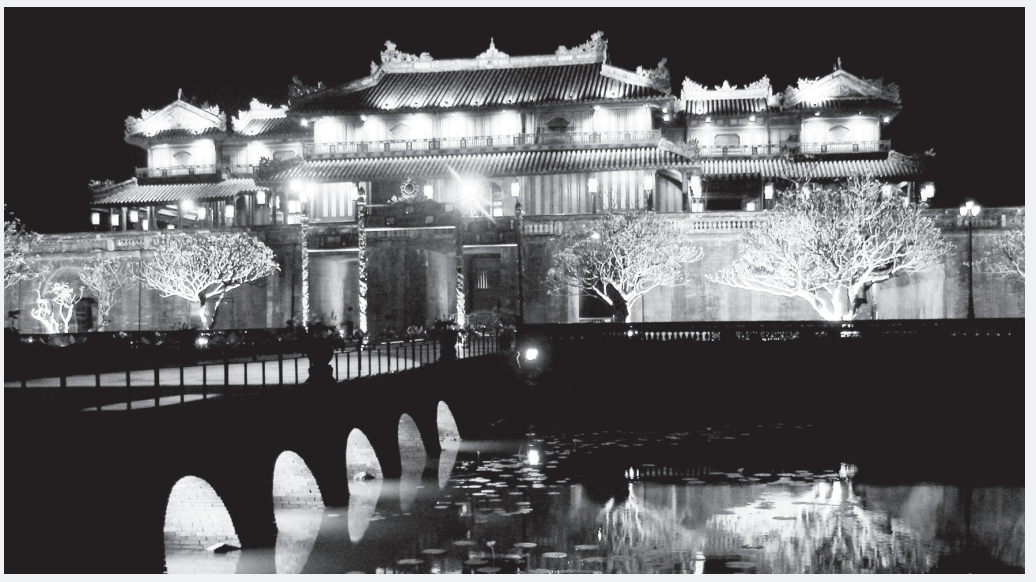
KINH TẾ VĂN HÓA SỐ NHÌN TỪ MỘT ĐỊA PHƯƠNG:

Hướng đến một không gian tăng trưởng mới

● **TS PHAN THANH HẢI**

Trong nhiều năm, khi nói về tăng trưởng kinh tế, người ta thường nghĩ đến mở rộng không gian đô thị, xây dựng hạ tầng, phát triển công nghiệp, logistics, dịch vụ hay gia tăng lượng khách du lịch. Nhưng trong kỷ nguyên số, câu hỏi lớn dần không còn chỉ là "tăng trưởng bao nhiêu", mà là "tăng trưởng bằng gì" và "giá trị mới được tạo ra từ đâu".

Điều thú vị là, chính trong bối cảnh ấy, những địa phương giàu chiều sâu văn hóa lại đang đứng trước một cơ hội rất đặc biệt. Bởi kinh tế số, nếu được hiểu đúng, không đơn thuần là đưa những gì đang có lên môi trường trực tuyến. Nó là một cách nhìn mới về tài sản phát triển. Và trong hệ tọa độ mới ấy, di sản, bản sắc, trải nghiệm, ký ức văn hóa, tri thức lịch sử hay dữ liệu cộng đồng hoàn toàn có thể trở thành nguồn lực tăng trưởng mới. Huế là một ví dụ điển hình cho quá trình chuyển dịch tư duy ấy.

Khu Đại nội Huế về đêm Ảnh: T.Đ

Trong hệ tọa độ số, mọi thứ đang thay đổi

Từ lâu, Huế vẫn được nhìn như một trung tâm di sản, văn hóa và du lịch của Việt Nam. Nhưng nếu chỉ dừng ở cách nhìn truyền thống, di sản sẽ dễ bị giới hạn trong logic bảo tồn đơn thuần hoặc khai thác du lịch theo nghĩa hẹp. Một cung điện là nơi tham quan. Một lăng tẩm là điểm check-in. Một lễ hội là hoạt động sự kiện. Một làn điệu ca Huế là chương trình biểu diễn phục vụ du khách. Nhưng trong hệ tọa độ số, mọi thứ đang thay đổi.

Một công trình kiến trúc không còn chỉ là vật thể vật lý, mà có thể trở thành dữ liệu không gian, học liệu giáo dục, nền tảng trải nghiệm số hay nguồn cảm hứng cho các sản phẩm sáng tạo. Một bài bản Nhã nhạc có thể hiện diện trên sân khấu thực, đồng thời trở thành nội dung số, tư liệu học thuật, trải nghiệm nhập vai hay chất liệu cho các sản phẩm công nghiệp văn hóa. Một chiếc áo dài Huế không chỉ là trang phục truyền thống, mà còn có thể trở thành biểu tượng nhận diện văn hóa, tài sản sáng tạo, sản phẩm thiết kế và thương hiệu mềm của địa phương. Quan trọng hơn, công nghệ đang cho phép những giá trị vốn rất khó đo lường như bản sắc, cảm xúc, trải nghiệm hay ký ức văn hóa trở thành một phần của nền kinh tế mới. Đó chính là điểm cốt lõi.

Không gian tăng trưởng mới không nằm ở việc số hóa cái cũ, mà ở việc nhìn lại tài sản phát triển bằng một hệ quy chiếu khác. Huế hôm nay đang đứng trước một cơ hội rất lớn để chuyển từ "thành phố di sản" sang "không gian kinh tế văn hóa số dựa trên di sản và trải nghiệm". Đây không phải là câu chuyện thay thế di sản thật bằng công nghệ, càng không phải biến văn hóa thành những dữ liệu lạnh lẽo trên màn hình. Ngược lại, công nghệ chỉ thực sự có ý nghĩa khi nó giúp di sản được hiểu sâu hơn, tiếp cận rộng hơn, quản trị tốt hơn và tạo ra nhiều giá trị hơn cho cộng đồng.

Thực tế, Huế đã bắt đầu quá trình này từ khá sớm. Việc số hóa di tích, xây dựng cơ sở dữ liệu, vé điện tử, thuyết minh thông minh, lưu trữ tư liệu Hán Nôm, số hóa di sản tư liệu hay phát triển các nền tảng quảng bá số đều là những bước đi quan trọng. Nhưng đó mới chỉ là phần khởi đầu. Bởi số hóa không phải đích đến. Đích đến là khả năng biến dữ liệu văn hóa thành giá trị mới.

Một kho dữ liệu di sản chỉ thực sự có ý nghĩa khi nó được chuẩn hóa, kết nối, diễn giải và đưa vào đời sống sáng tạo. Một hệ thống dữ liệu về thơ văn trên kiến trúc cung đình Huế không chỉ phục vụ lưu trữ, mà có thể mở ra các ứng dụng giáo dục số, bảo tàng số, du lịch trải nghiệm, nghiên cứu quốc tế hay các sản phẩm sáng tạo dành cho giới trẻ. Một không gian Đại Nội về đêm không chỉ là mở thêm giờ tham quan, mà có thể trở thành một hệ sinh thái trải nghiệm kết hợp ánh sáng, âm thanh, nghệ thuật trình diễn, dữ liệu lịch sử và công nghệ tương tác. Ở góc độ này, Huế có một lợi thế mà không nhiều địa phương có được: Sự kết nối tương đối nguyên vẹn giữa di sản vật thể, di sản phi vật thể, cảnh quan, con người và lối sống văn hóa. Chính sự gắn kết ấy tạo nên "DNA tăng trưởng số" riêng của Huế.

Phát triển trên nền tảng di sản, văn hóa và sáng tạo

Nếu các siêu đô thị lớn có lợi thế về quy mô dữ liệu, doanh nghiệp và thị trường, thì Huế có lợi thế về chiều sâu văn hóa, mật độ di sản và khả năng tạo ra những trải nghiệm tinh tế, khác biệt. Trong kinh tế số, khác biệt chính là một dạng tài sản rất quan trọng. Những gì đại trà có thể nhanh chóng bị sao chép, nhưng bản sắc văn hóa sâu thì rất khó thay thế.

Điều đó cũng lý giải vì sao kinh tế số không nhất thiết làm các địa phương giống nhau hơn. Ngược lại, nếu làm đúng, công nghệ sẽ giúp mỗi địa phương nhìn rõ hơn lợi thế riêng của mình. TP.HCM có thể phát triển từ dữ liệu đô thị, dịch vụ công và hệ sinh thái đổi mới sáng tạo. Đà Nẵng có thể phát triển từ đô thị thông minh và công nghệ số. Nhưng Huế cần phát triển từ di sản, văn hóa, trải nghiệm và công nghiệp sáng tạo. Không phải bằng cách đi chậm hơn, mà bằng cách đi khác hơn. Tất nhiên, con đường này không hề đơn giản.

Bài toán khó nhất của Huế không phải là thiếu công nghệ. Công nghệ có thể mua, có thể hợp tác, có thể thuê chuyên gia. Điều khó hơn là thay đổi tư duy phát triển. Nếu vẫn nhìn di sản chỉ là nơi bán vé, du lịch chỉ là đón khách, dữ liệu chỉ là hồ sơ lưu trữ hay văn hóa chỉ là hoạt động phong trào, thì rất khó mở ra không gian tăng trưởng mới. Huế cần một cách tiếp cận khác: Xem di sản là nền tảng phát triển; văn hóa là nguồn lực mềm; dữ liệu là tài sản; trải nghiệm là sản phẩm; cộng đồng sáng tạo là chủ thể đồng hành. Trong cách tiếp cận ấy, doanh nghiệp công nghệ cũng không nên chỉ đóng vai trò bán phần mềm hay cung cấp nền tảng kỹ thuật. Điều Huế cần là những đối tác có khả năng cùng địa phương giải bài toán phát triển. Đó có thể là CultureTech, TourismTech, dữ liệu di sản, bảo tàng số, AR/VR, học liệu số, quản trị điểm đến thông minh hay các nền tảng kết nối nghệ nhân, nhà nghiên cứu, nhà thiết kế và cộng đồng sáng tạo.

Quan trọng hơn, doanh nghiệp công nghệ cần hiểu rằng văn hóa không phải một "thị trường nhỏ", mà là một không gian giá trị rất lớn của tương lai. Khi dữ liệu gặp bản sắc, khi công nghệ gặp chiều sâu văn hóa, khi sáng tạo đi cùng trách nhiệm, kinh tế văn hóa số hoàn toàn có thể trở thành một động lực tăng trưởng mới của Việt Nam. Huế hôm nay, trong vai trò một thành phố trực thuộc Trung ương, đang đứng trước yêu cầu phải phát triển nhanh hơn, mạnh hơn và hiện đại hơn. Nhưng điều đáng quý là Huế không lựa chọn đánh đổi bản sắc để lấy tăng trưởng ngắn hạn. Thành phố đang cố gắng đi theo một con đường khác: Phát triển trên nền tảng di sản, văn hóa và sáng tạo.

Đó có thể là con đường khó hơn. Nhưng cũng có thể là con đường bền vững hơn. Bởi trong thời đại mà công nghệ ngày càng khiến thế giới trở nên đồng dạng, thì chính bản sắc, ký ức và chiều sâu văn hóa mới là thứ tạo nên giá trị khác biệt lâu dài cho mỗi địa phương. Và biết đâu, không gian tăng trưởng mới của Việt Nam trong tương lai sẽ không chỉ đến từ các khu công nghiệp, cảng biển hay dòng vốn đầu tư, mà còn đến từ những nơi như Huế, nơi di sản đang từng bước bước vào hệ tọa độ số bằng tất cả chiều sâu văn hóa của mình. ■

Việt Nam trên bản đồ concert thế giới

● TRUNG NGHĨA

Từ vị thế của một thị trường giàu tiềm năng, Việt Nam đang dần trở thành điểm đến trong hành trình lưu diễn của nhiều nghệ sĩ quốc tế hàng đầu. Sự xuất hiện ngày càng thường xuyên của các concert quy mô lớn phản ánh sức hút của thị trường biểu diễn trong nước, đồng thời mở ra cơ hội thúc đẩy du lịch, dịch vụ và các ngành công nghiệp văn hóa phát triển.

Điểm đến của các siêu tour

Sau thành công của tour cá nhân *Übermensch* của G-Dragon tại Hà Nội năm 2025, người hâm mộ lại đón thêm một tin vui khi BIGBANG xác nhận Việt Nam nằm trong hành trình lưu diễn thế giới nhân dịp kỷ niệm 20 năm thành lập nhóm.

Theo kế hoạch, Hà Nội sẽ là chặng diễn thứ tám của BIGBANG World Tour 2026-2027 với hai đêm nhạc tại Sân vận động Quốc gia Mỹ Đình vào các ngày 24 và 25.10.2026. Trong giai đoạn đầu, tour diễn dự kiến đi qua 13 quốc gia với 31 đêm biểu diễn, tiếp cận khoảng 1,7 triệu khán giả. Đáng chú ý, chúng ta là một trong số ít địa điểm tại Đông Nam Á được lựa chọn tổ chức hai đêm diễn liên tiếp, với tổng sức chứa dự kiến khoảng 80.000 khán giả.

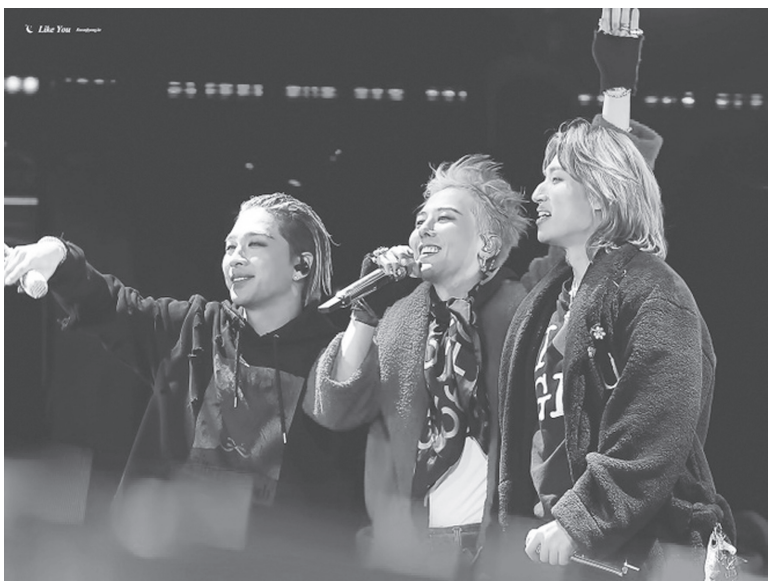
Trước đây, mỗi khi các ngôi sao âm nhạc hàng đầu thế giới công bố lịch lưu diễn tại châu Á, người hâm mộ trong nước thường chỉ biết dõi theo từ xa. Singapore, Bangkok, Jakarta hay Manila gần như luôn hiện diện trên bản đồ biểu diễn của khu vực. Trong khi đó, Việt Nam vẫn được đánh giá là một thị trường giàu tiềm năng nhưng chưa thực sự trở thành lựa chọn quen thuộc của các tour diễn quy mô lớn.

Những năm gần đây, bức tranh ấy đã có nhiều thay đổi. Từ Daesung, Charlie Puth, G-Dragon đến Super Junior, Westlife, Maroon 5, Secret Garden, BlackPink và sắp tới là BIGBANG, ngày càng nhiều nghệ sĩ quốc tế đưa Việt Nam vào hành trình biểu diễn của mình. Điều đáng chú ý không chỉ nằm ở số lượng chương trình ngày một tăng lên mà còn ở vị thế mới của thị trường trong nước trên bản đồ âm nhạc khu vực. Từ chỗ chủ yếu được theo dõi và thăm dò, chúng ta đang dần trở thành một địa chỉ quen thuộc trong lịch trình của nhiều tour diễn toàn cầu.

Sự thay đổi đó cho thấy cách nhìn của các tập đoàn giải trí đối với thị trường này đã khác trước. Nếu từng được xem là điểm đến giàu tiềm năng nhưng còn nhiều yếu tố cần kiểm chứng, nay thị trường này đã bắt đầu xuất hiện trong chiến lược mở rộng của nhiều đơn vị tổ chức biểu diễn quốc tế. Báo cáo Tổng quan ngành công nghiệp âm nhạc Việt Nam 2025-2026 của Đại học RMIT cũng ghi nhận xu hướng này khi đánh giá nước ta đang nổi lên như một điểm đến mới của các nghệ sĩ quốc tế, qua đó từng bước khẳng định vị thế trên bản đồ âm nhạc khu vực.

Đêm nhạc BlackPink tại Sân vận động Quốc gia Mỹ Đình thu hút đông đảo khán giả Ảnh: BLACKPINK

Big Bang tổ chức concert tại Hà Nội Ảnh: FANSITE

Khán giả trở thành sức mạnh của thị trường

Sự hiện diện ngày càng thường xuyên của các tour diễn quốc tế tại Việt Nam không phải là điều ngẫu nhiên. Đằng sau những đêm nhạc quy mô lớn là chuyển động đáng kể của thị trường âm nhạc và giải trí trong nước. Với các nhà tổ chức, quy mô và mức độ gắn kết của cộng đồng người hâm mộ luôn là một trong những căn cứ quan trọng khi lựa chọn địa điểm biểu diễn.

Nhìn từ thực tế, Việt Nam đang cho thấy sức hấp dẫn ngày càng rõ nét. Từ các đêm diễn liên tiếp cháy vé của Daesung tại TP Hồ Chí Minh, sức nóng của BlackPink ở Hà Nội cho đến gần 100.000 khán giả tham dự tour *Übermensch* của G-Dragon, công chúng trong nước đã chứng minh một điều quan trọng: Họ sẵn sàng dành thời gian, chi phí và sự quan tâm cho những chương trình âm nhạc chất lượng cao. Đó cũng là điều các đơn vị tổ chức biểu diễn đặc biệt quan tâm khi lựa chọn địa điểm cho các tour diễn lớn.

Đằng sau những khán đài kín chỗ là sự thay đổi đáng kể trong cách công chúng thưởng thức âm nhạc. Nếu nhiều năm trước, người yêu nhạc chủ yếu tiếp cận các nghệ sĩ quốc tế qua đĩa nhạc, truyền hình hay Internet, thì ngày nay, trải nghiệm trực tiếp đã trở thành nhu cầu thực sự. Thế hệ khán giả trẻ không còn hài lòng với việc dõi theo thần tượng qua màn hình, họ muốn hòa mình vào bầu không khí của một đêm concert, muốn chia sẻ cảm xúc với hàng chục nghìn người cùng chung đam mê và sẵn sàng dành một phần thu nhập cho những trải nghiệm như vậy.

Dẫu vậy, cộng đồng khán giả đông đảo mới chỉ là một nửa của câu chuyện. Để xuất hiện trong lịch trình của các tour diễn toàn cầu, địa điểm tổ chức phải đáp ứng những tiêu chuẩn khắt khe về sân khấu, âm thanh, ánh sáng, hậu cần, an ninh, vận hành và quản trị rủi ro. Đây từng là một trong những rào cản khiến Việt Nam khó cạnh tranh với các trung tâm biểu diễn lớn trong khu vực.

Những năm gần đây, năng lực tổ chức sự kiện âm nhạc trong nước đã có nhiều chuyển biến tích cực. Các chương trình quy mô hàng chục nghìn khán giả xuất hiện ngày càng thường xuyên, tạo cơ hội để đội ngũ tổ chức tích lũy kinh nghiệm và nâng cao năng lực vận hành. Quá trình hợp tác với các ê kíp nước ngoài cũng giúp nhiều đơn vị từng bước tiếp cận những tiêu chuẩn chuyên nghiệp của ngành công nghiệp biểu diễn, tạo nền tảng để Việt Nam tự tin đón nhận các chương trình quốc tế quy mô lớn hơn trong tương lai.

Âm nhạc tạo ra những dòng chảy kinh tế

Sự xuất hiện ngày càng thường xuyên của các ngôi sao quốc tế tại Việt Nam không chỉ cho thấy sức hấp dẫn của thị trường biểu diễn trong nước mà còn gợi mở câu chuyện lớn hơn về công nghiệp văn hóa. Trong bối cảnh hiện nay, một concert quy mô lớn không đơn thuần là hoạt động giải trí kéo dài vài giờ trên sân khấu. Phía sau những ánh đèn và âm nhạc là cả một chuỗi hoạt động kinh tế được vận hành đồng thời.

Khi hàng chục nghìn khán giả cùng đổ về một thành phố để tham dự chương trình biểu diễn, tác động tạo ra không dừng ở doanh thu bán vé. Nhu cầu đi lại, lưu trú, ăn uống, mua sắm và vui chơi tăng lên đáng kể, tạo cơ hội cho nhiều lĩnh vực cùng hưởng lợi. Từ hàng không, vận tải, khách sạn, nhà hàng đến các trung tâm thương mại và dịch vụ phụ trợ, tất cả đều trở thành một phần của hệ sinh thái được kích hoạt bởi một sự kiện âm nhạc lớn.

Những tác động kinh tế mà các tour diễn của Taylor Swift mang lại cho Singapore hay các sự kiện K-pop tạo ra tại Hàn Quốc đã cho thấy tiềm năng của mô hình "kinh tế concert". Việt Nam cũng đang có cơ hội tham gia vào dòng chảy này khi ngày càng nhiều nghệ sĩ quốc tế lựa chọn biểu diễn tại đây. Không chỉ góp phần phát triển ngành công nghiệp biểu diễn, các sự kiện âm nhạc quy mô lớn còn tạo thêm cơ hội quảng bá hình ảnh điểm đến, thúc đẩy du lịch và mở rộng không gian phát triển cho các ngành dịch vụ sáng tạo. Đây là hướng đi mà nhiều quốc gia trong khu vực đã khai thác hiệu quả và đang tiếp tục đầu tư trong chiến lược phát triển công nghiệp văn hóa.

Để Việt Nam thực sự trở thành điểm đến thường xuyên của các tour diễn quốc tế và khai thác hiệu quả những giá trị mà các sự kiện này mang lại, vẫn còn nhiều việc cần tiếp tục thực hiện. Theo các chuyên gia, bên cạnh việc đầu tư hệ thống cơ sở vật chất đạt chuẩn quốc tế, cần hoàn thiện quy trình cấp phép, tăng cường bảo vệ bản quyền, đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao cho ngành tổ chức biểu diễn và xây dựng cơ chế phối hợp hiệu quả giữa văn hóa, du lịch cùng các lĩnh vực của kinh tế sáng tạo.

Sự hiện diện ngày càng thường xuyên của những ngôi sao âm nhạc hàng đầu thế giới tại Việt Nam mang ý nghĩa lớn hơn một sự kiện giải trí đơn thuần. Đó là tín hiệu cho thấy vị thế của thị trường văn hóa trong nước đang được ghi nhận rõ nét hơn trong dòng chảy sáng tạo toàn cầu. Khi xuất hiện ngày càng nhiều trên lịch trình của các tour diễn quốc tế, hình ảnh một đất nước năng động, cởi mở và giàu sức sáng tạo cũng được lan tỏa rộng hơn tới bạn bè thế giới. Những đêm nhạc ấy mang đến trải nghiệm cho khán giả, đồng thời góp thêm một dấu ấn trên hành trình khẳng định vị thế của Việt Nam trong nền kinh tế sáng tạo của thế kỷ XXI. ■

"Kinh tế concert" là khái niệm chỉ những giá trị kinh tế được tạo ra từ các chương trình biểu diễn âm nhạc quy mô lớn. Nguồn thu không chỉ đến từ bán vé mà còn lan tỏa sang nhiều lĩnh vực như hàng không, lưu trú, ăn uống, bán lẻ, quảng cáo và du lịch... Thực tế tại nhiều quốc gia cho thấy, các tour diễn lớn có thể tạo ra tác động đáng kể đối với kinh tế địa phương. Những sự kiện K-pop tại Hàn Quốc hay các tour diễn của Taylor Swift đã góp phần thúc đẩy chi tiêu du lịch, dịch vụ và quảng bá hình ảnh điểm đến.

QUẢN TRỊ TRI THỨC SỐ:

Hướng đi mới của thư viện hiện đại

● **ĐÌNH TOÁN**

Trong bối cảnh chuyển đổi số diễn ra mạnh mẽ, quản trị tri thức số đang trở thành hướng đi quan trọng của hệ thống thư viện hiện đại. Từ việc số hóa tài liệu đến xây dựng các nền tảng dữ liệu và dịch vụ trực tuyến, nhiều thư viện đang ứng dụng công nghệ để thu thập, lưu trữ, kết nối và khai thác hiệu quả nguồn thông tin, góp phần đáp ứng nhu cầu học tập suốt đời và thúc đẩy phát triển xã hội tri thức.

Quản trị tri thức số giúp nâng cao hiệu quả vận hành thư viện Ảnh: THU HÀ

Nền tảng phát triển thư viện hiện đại

Dữ liệu đang trở thành một trong những nguồn lực quan trọng của hoạt động thư viện. Tuy nhiên, giá trị cốt lõi không nằm ở khối lượng tài liệu được số hóa mà ở khả năng tổ chức, kết nối và chuyển hóa dữ liệu thành nguồn tri thức hữu ích cho người dùng. Trong bối cảnh đó, quản trị tri thức số được xem là nền tảng giúp nâng cao hiệu quả vận hành, thúc đẩy chia sẻ nguồn lực và phát triển các dịch vụ thông tin thông minh, đáp ứng ngày càng tốt hơn nhu cầu của bạn đọc.

Theo xu hướng chuyển đổi số, nhiều thư viện đã đẩy mạnh áp dụng mô hình quản trị tri thức số nhằm tối ưu hóa công tác quản lý và phát huy giá trị của nguồn tài nguyên thông tin. Tại Thư viện Quốc gia Việt Nam và một số trường đại học lớn, hệ thống tài nguyên số liên tục được đầu tư, hoàn thiện và mở rộng cả về quy mô lẫn chất lượng để phục vụ nhu cầu đa dạng của người sử dụng. Với định hướng lấy người dùng làm trung tâm, các đơn vị phát triển mạnh dịch vụ thư viện điện tử, tạo điều kiện cho bạn đọc truy cập từ xa. Nhờ đó, việc tiếp cận thông tin không còn phụ thuộc vào không gian thư viện truyền thống mà có thể thực hiện ở bất cứ đâu và vào bất kỳ thời điểm nào.

Sự thay đổi trong tư duy quản trị còn thể hiện ở quá trình chuyển từ mô hình lưu trữ thụ động sang chủ động đưa tri thức đến với người dùng. Cùng với việc phát triển thư viện số, thư viện thông minh với e-book, audiobook và các dịch vụ tra cứu trực tuyến, nhiều đơn vị triển khai thư viện lưu động phục vụ vùng sâu, vùng xa, xây dựng không gian đọc mở tại trường học, công viên, đồng thời tăng cường tư vấn trực tuyến qua live chat. Các câu lạc bộ đọc sách và hoạt động tương tác cộng đồng cũng được chú trọng, góp phần mở rộng cơ hội tiếp cận thông tin và tri thức cho người dân.

Theo Chủ tịch Hội Thư viện Việt Nam Nguyễn Hữu Giới, sự phát triển của công nghệ đang làm thay đổi căn bản phương thức hoạt động của thư viện hiện đại. Nếu trước đây bạn đọc phải trực tiếp đến thư viện để tiếp cận nguồn tài liệu được lưu trữ tại chỗ thì nay nhiều nguồn học liệu đã có thể truy cập từ xa thông qua môi trường số. Sự chuyển dịch này tạo nên bước ngoặt quan trọng, từng bước thay đổi phương thức vận hành truyền thống của hệ thống thư viện.

Từ nhận thức đến hành động

Dù được xác định là một trong những nhiệm vụ trọng tâm của thư viện hiện đại, việc triển khai quản trị tri thức số vẫn đối mặt với nhiều thách thức. Hạ tầng công nghệ tại không ít thư viện, nhất là ở địa phương và cơ sở, còn thiếu đồng bộ, chưa đáp ứng yêu cầu chia sẻ và khai thác khối lượng tài nguyên số ngày càng lớn. Bên cạnh đó, kinh phí dành cho số hóa tài liệu, xây dựng cơ sở dữ liệu và duy trì hệ thống công nghệ thông tin còn hạn chế, khiến tiến độ chuyển đổi chưa đạt như kỳ vọng.

Việc chuẩn hóa dữ liệu và liên thông giữa các hệ thống thư viện cũng chưa được thực hiện đồng đều, gây khó khăn cho quá trình chia sẻ và khai thác thông tin. Nguồn nhân lực tiếp tục là bài toán đặt ra khi nhiều cán bộ thư viện chưa được đào tạo chuyên sâu về quản trị dữ liệu, công nghệ số và các công cụ trí tuệ nhân tạo. Cùng với đó, yêu cầu về bảo mật thông tin và bảo vệ bản quyền đang đặt ra những đòi hỏi mới đối với hoạt động quản trị tri thức trong môi trường số.

Theo Chủ tịch Hội Thư viện Việt Nam Nguyễn Hữu Giới, để quản trị tri thức số phát huy hiệu quả thực chất, điều quan trọng trước hết là đổi mới nhận thức và tư duy. Khi cách tiếp cận được thay đổi, các nguồn lực đầu tư và giải pháp triển khai mới có điều kiện phát huy hiệu quả. Sự chuyển biến cần bắt đầu từ đội ngũ lãnh đạo và cán bộ thư viện, bởi nhận thức đúng sẽ tạo nền tảng cho những quyết sách phù hợp với yêu cầu thực tiễn.

Giám đốc Thư viện Quốc gia Việt Nam Nguyễn Xuân Dũng cho rằng, để hệ thống thư viện phát triển bền vững cần có cơ chế đầu tư dài hạn, đặc biệt đối với hoạt động bổ sung nguồn tài nguyên thông tin như sách, báo, tạp chí và cơ sở dữ liệu ngoại văn. Đồng thời, cần ưu tiên nguồn lực cho chuyển đổi số, xây dựng đồng bộ hạ tầng công nghệ thông tin từ phần cứng, phần mềm đến các thiết bị phục vụ việc tích hợp và chia sẻ dữ liệu giữa các thư viện.

Quản trị tri thức số đang mở ra cơ hội để thư viện vượt qua những giới hạn về không gian, đưa nguồn học liệu và thông tin đến với người dân nhanh chóng, thuận tiện hơn. Tuy vậy, để tận dụng hiệu quả cơ hội này, quá trình chuyển đổi cần được triển khai theo lộ trình bài bản và bền vững. Đầu tư công nghệ, chuẩn hóa dữ liệu, phát triển nguồn nhân lực và đổi mới tư duy quản lý sẽ là những yếu tố nền tảng giúp hệ thống thư viện thích ứng với thời đại số, tiếp tục phát huy vai trò phục vụ học tập, nghiên cứu và lan tỏa tri thức trong cộng đồng. ■

Tăng cường quản lý, nâng cao hiệu quả hoạt động hệ thống thư viện công cộng

Bộ VHTTDL vừa ban hành văn bản gửi UBND các tỉnh, thành phố về việc tăng cường quản lý, nâng cao hiệu quả hoạt động của hệ thống thiết chế văn hóa, thư viện công cộng và xây dựng đời sống văn hóa cơ sở.

Theo đó, Bộ VHTTDL yêu cầu các công trình thiết chế văn hóa, thư viện công cộng được đầu tư, xây dựng theo hướng phù hợp với bản sắc văn hóa của từng địa phương, đồng thời đáp ứng nhu cầu sinh hoạt, học tập và tiếp cận thông tin của người dân. Cơ sở vật chất, phương tiện kỹ thuật, trang thiết bị và hệ thống các phòng chức năng cần được bố trí đồng bộ, bảo đảm thực hiện đầy đủ công năng, nhiệm vụ của thư viện công cộng theo quy định. Bộ cũng đề nghị các địa phương quan tâm ban hành chính sách khuyến khích phát triển hệ thống thư viện cộng đồng, thư viện tư nhân phục vụ cộng đồng, không gian đọc, phòng đọc cơ sở và các mô hình thúc đẩy văn hóa đọc phù hợp với điều kiện thực tế.

Bên cạnh yêu cầu về cơ sở vật chất, Bộ VHTTDL nhấn mạnh vai trò của đội ngũ cán bộ, viên chức và người lao động trong việc vận hành, khai thác hiệu quả hệ thống thiết chế văn hóa và thư viện công cộng. Các địa phương cần tăng cường đào tạo, bồi dưỡng nghiệp vụ quản lý văn hóa, thư viện, đặc biệt chú trọng phát triển nguồn nhân lực có chuyên môn về chuyển đổi số và ứng dụng công nghệ trong hoạt động thư viện.

Trong tổ chức hoạt động, Bộ VHTTDL yêu cầu đổi mới nội dung, phương thức triển khai theo hướng thiết thực, hiệu quả; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và chuyển đổi số, từng bước xây dựng các mô hình thư viện số, không gian đọc số và hệ thống quản lý hiện đại nhằm nâng cao chất lượng phục vụ, mở rộng khả năng tiếp cận tri thức cho người dân.

NAM ANH

Bộ VHTTDL yêu cầu tăng cường hiệu quả hoạt động của hệ thống thư viện công cộng Ảnh minh họa: NHƯ ĐỒNG

Bhơ Hôồng - cổ tích giữa đại ngàn Trường Sơn

● **ĐỨC HOÀNG**

Giữa đại ngàn Trường Sơn, làng Bhơ Hôồng (xã Sông Kôn, TP Đà Nẵng) hiện lên đẹp như trong truyện cổ tích. Nơi đây vẫn lưu giữ nhiều nét văn hóa đặc sắc của người Cơ Tu, những mái nhà nép bên sườn núi, tiếng cồng chiêng vang vọng trong đêm và nhịp sống bình yên của bản làng đã trở thành sức hút riêng đối với du khách phương xa.

Ít ai ngờ rằng phía sau sự đổi thay ấy là hơn mười năm bền bỉ của một người phụ nữ Cơ Tu với khát vọng giữ gìn văn hóa quê hương. Một buổi tối ở Bhơ Hôồng, trong cái se lạnh của núi rừng, bếp lửa được nhóm lên giữa sân. Tiếng cồng chiêng vang vọng hòa cùng điệu múa *tâng tung da dá* rộn ràng. Những vị khách phương xa ban đầu còn bỡ ngỡ rồi nhanh chóng hòa vào vòng xoang trong ánh lửa bập bùng. Giữa vòng người đông vui ấy, chị Thìn vẫn lặng lẽ với những công việc quen thuộc: Đón khách, hỏi han bà con, sắp xếp bữa ăn và chuẩn bị cho đêm giao lưu.

Bhơ Hôồng ngày càng thu hút du khách tìm hiểu văn hóa Cơ Tu và đời sống cộng đồng bản địa Ảnh: NVCC

Hành trình trở về Bhơ Hôồng

Sinh ra và lớn lên giữa không gian văn hóa Cơ Tu, chị Thìn thuộc lòng tiếng cồng chiêng, những mùa lễ hội và các điệu múa truyền thống từ khi còn nhỏ. Với chị, đó không đơn thuần là nét đẹp văn hóa của dân tộc mình mà còn là một phần ký ức gắn với bản làng và cộng đồng. Càng trưởng thành, chị càng trăn trở khi nhiều giá trị quen thuộc đang dần thưa vắng trong đời sống của người trẻ.

Năm 2012, sau khi tốt nghiệp ngành Việt Nam học, chị trở về quê và bắt đầu làm du lịch cộng đồng. Không có mô hình mẫu để học hỏi, chị vừa làm vừa tích lũy kinh nghiệm, tìm cách để những câu chuyện về con người, văn hóa và cuộc sống thường ngày của Bhơ Hôồng trở thành điều hấp dẫn đối với du khách.

Đến năm 2017, trong thời gian làm điều hành tour tại Đà Nẵng và theo học thêm ngành Ngôn ngữ Anh, chị càng nhận ra những giá trị riêng có của văn hóa Cơ Tu. Sau nhiều ngày suy nghĩ, chị quyết định quay về làng, bắt đầu xây dựng các sản phẩm du lịch dựa trên chính những gì quen thuộc nhất và kết nối với các doanh nghiệp lữ hành để đưa du khách đến gần hơn với Bhơ Hôồng.

Điều chị Thìn luôn cố gắng tránh là biến văn hóa Cơ Tu thành những tiết mục chỉ để phục vụ khách tham quan. Đến Bhơ Hôồng, du khách trở thành một phần của đời sống bản làng. Họ theo người dân vào bếp chuẩn bị bữa ăn, học đan lát, trò chuyện bên bếp lửa hay cùng tham gia những sinh hoạt thường ngày. Chính sự gần gũi và chân thực ấy đã tạo nên sức hút riêng cho Bhơ Hôồng giữa nhiều điểm đến du lịch cộng đồng hiện nay.

Không dừng lại ở việc đón khách, chị còn mở các lớp tiếng Anh miễn phí cho thanh niên và phụ nữ trong làng. Những buổi học giúp nhiều người tự tin hơn khi giao tiếp với du khách nước ngoài và mở ra cơ hội tham gia sâu hơn vào các hoạt động du lịch cộng đồng. Từ những lớp học nhỏ ấy, nhiều người trẻ bắt đầu mạnh dạn giới thiệu về bản làng, về văn hóa Cơ Tu với khách phương xa. Đó cũng là một trong những thay đổi dễ nhận thấy ở Bhơ Hôồng trong những năm gần đây.

Từ mái nhà nhỏ đến sinh kế chung

Một dấu mốc đáng nhớ trong hành trình của chị Thìn là sự ra đời của ACu Homestay. Ngôi nhà được dựng theo kiến trúc truyền thống của người Cơ Tu với mái tranh, vách tre, sàn gỗ. Tại đây, nhịp sống thường ngày của Bhơ Hôồng trở thành một phần của hành trình khám phá. Buổi sáng theo người dân lên rừng, xuống suối; buổi chiều học dệt vải, đan lát; tối quây quần bên bếp lửa, lắng nghe tiếng cồng chiêng giữa đại ngàn.

Từ một homestay nhỏ, nhiều hộ dân trong làng dần có thêm cơ hội tham gia phục vụ du khách. Hiện mỗi tháng, Bhơ Hôồng đón gần 100 lượt khách, phần lớn là khách quốc tế và những người yêu thích văn hóa bản địa.

Hơn mười năm trôi qua, những đổi thay ở Bhơ Hôồng không chỉ được đo bằng lượng khách hay nguồn thu từ du lịch. Điều đáng quý hơn là nhiều giá trị văn hóa từng đứng trước nguy cơ mai một nay đã hiện diện trở lại. Điệu múa *tâng tung da dá,* lễ mừng cơm mới hay những làn điệu hát lý tiếp tục được gìn giữ và truyền dạy.

Du lịch chưa phải nguồn thu lớn của Bhơ Hôồng, nhưng đã tạo thêm cơ hội việc làm, giúp người trẻ học hỏi kỹ năng mới và các nghệ nhân có điều kiện tiếp tục truyền nghề. Bhơ Hôồng cũng được lựa chọn là một trong 12 điểm du lịch nông thôn xanh - bền vững của địa phương giai đoạn 2023-2025.

Những nỗ lực của chị Thìn đã được ghi nhận bằng nhiều bằng khen từ địa phương và ngành Văn hóa, Thể thao và Du lịch. Tháng 4.2025, chị thành lập công ty du lịch riêng nhằm mở rộng kết nối và đưa nhiều du khách hơn đến với Bhơ Hôồng. "Tôi mong ngày càng có nhiều người hiểu và yêu văn hóa Cơ Tu, để những giá trị ấy được tiếp nối lâu dài", chị chia sẻ.

Bhơ Hôồng hôm nay chưa phải điểm đến đông đúc nhất của miền núi Đà Nẵng. Nhưng khi đêm xuống, tiếng cồng chiêng vẫn vang lên bên bếp lửa, những nghề truyền thống vẫn có người gìn giữ, những điệu múa quen thuộc vẫn hiện diện trong các sinh hoạt cộng đồng. Hơn một thập kỷ kể từ ngày trở về quê hương, chị Thìn lặng lẽ theo đuổi con đường mình đã chọn. Từ những việc làm bền bỉ ấy, các giá trị văn hóa của người Cơ Tu tiếp tục được trao truyền và trở thành một phần sức hút riêng của Bhơ Hôồng giữa đại ngàn Trường Sơn. ■

Gia đình - nơi bắt đầu của văn hóa, nơi phụ nữ giữ gìn những giá trị bền lâu

Trong mọi thời đại, gia đình luôn là tế bào của xã hội, là nơi con người sinh ra, lớn lên, học những bài học đầu tiên về yêu thương, trách nhiệm, lòng biết ơn, sự sẻ chia và ý thức về cội nguồn. Nếu nhà trường trao truyền tri thức, xã hội rèn luyện bản lĩnh, thì gia đình gieo vào mỗi con người nền tảng đầu tiên của nhân cách. Chính từ mái nhà, một đứa trẻ học cách nói lời cảm ơn, biết quan tâm đến người khác, biết tôn trọng người lớn tuổi, biết yêu quê hương, biết tự hào về tiếng nói, phong tục, nếp nhà của mình.

Trong thiết chế đặc biệt ấy, phụ nữ có vai trò không thể thay thế. Nói như vậy không có nghĩa là đặt toàn bộ gánh nặng gia đình lên vai người phụ nữ. Ngược lại, trong xã hội hiện đại, xây dựng gia đình hạnh phúc phải là trách nhiệm chung của các thành viên, của nam giới và nữ giới, của gia đình và cộng đồng, của chính sách và môi trường xã hội. Nhưng cũng cần nhìn nhận một cách công bằng rằng, bằng sự nhẫn nại, tinh tế, bao dung và tình yêu thương, phụ nữ thường là người kết nối các thế hệ, giữ gìn nếp nhà, làm mềm hóa những va đập của đời sống hiện đại, giúp gia đình không chỉ là nơi ở, mà là nơi trở về.

Trong nhiệm kỳ qua, các cấp Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam đã triển khai nhiều hoạt động sâu rộng, thiết thực trong xây dựng gia đình Việt Nam ấm no, hạnh phúc, tiến bộ, văn minh. Cuộc vận động "Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch" tiếp tục được thực hiện gắn với phong trào thi đua "Xây dựng người Phụ nữ Việt Nam thời đại mới", các chương trình mục tiêu quốc gia, xây dựng nông thôn mới, giảm nghèo bền vững và phát triển kinh tế - xã hội vùng đồng bào dân tộc thiểu số, miền núi. Đặc biệt, việc nâng cấp cuộc vận động thành "Xây dựng gia đình 5 không, 3 sạch, 3 an" cho thấy tư duy mới của tổ chức Hội: Gia đình không chỉ cần no đủ, sạch đẹp, văn minh, mà còn cần an toàn, an sinh, an tâm trước những rủi ro xã hội ngày càng phức tạp.

Các cấp Hội đã đăng ký, thực hiện 18 nghìn phần việc tham gia xây dựng nông thôn mới, giúp thêm hơn 604 nghìn hộ gia đình đạt 8 tiêu chí, hỗ trợ hơn 800 nghìn hộ xây dựng nhà tiêu hợp vệ sinh, hơn 1,4 triệu hộ sử dụng nước sạch. Hơn 10 nghìn mô hình như "Phụ nữ sống xanh", "Phân loại chất thải rắn sinh hoạt tại nguồn", "Đường hoa", "Ngôi nhà xanh", "Nhà sạch, vườn đẹp"... vừa góp phần bảo vệ môi trường, vừa kiến tạo một lối sống văn minh từ chính mỗi gia đình, mỗi khu dân cư, mỗi thôn xóm, bản làng.

Ở đây, cần nhìn sâu hơn giá trị văn hóa của những việc tưởng như rất đời thường ấy. Một con đường hoa không chỉ là cảnh quan. Một ngôi nhà sạch không chỉ là vệ sinh. Một mô hình phân loại rác không

GIA ĐÌNH, VĂN HÓA VÀ HẠNH PHÚC:

Sứ mệnh nhân văn của phụ nữ Việt Nam

● **PGS. TS BÙI HOÀI SƠN**

Đại hội đại biểu Phụ nữ toàn quốc lần thứ XIV, nhiệm kỳ 2026-2031 (từ 17 - 18.6.2026 tại Trung tâm Hội nghị Quốc gia, Hà Nội) diễn ra trong bối cảnh đất nước bước vào giai đoạn phát triển mới, với nhiều chuyển động lớn về thể chế, khoa học công nghệ, chuyển đổi số, chuyển đổi xanh và hội nhập quốc tế. Từ thực tiễn phong trào phụ nữ nhiệm kỳ qua, một thông điệp ngày càng trở nên rõ ràng: Phụ nữ Việt Nam không chỉ là lực lượng quan trọng trong phát triển kinh tế - xã hội, mà còn là chủ thể gìn giữ văn hóa gia đình, kiến tạo hạnh phúc, nuôi dưỡng nhân cách và lan tỏa những giá trị nhân văn của dân tộc.

Người phụ nữ giữ vai trò quan trọng trong việc gìn giữ các giá trị văn hóa gia đình và gắn kết các thế hệ — Ảnh minh họa

chỉ là môi trường. Đằng sau đó là sự thay đổi thói quen, là ý thức cộng đồng, là văn hóa sống có trách nhiệm, là cách phụ nữ tham gia kiến tạo cái đẹp trong đời sống hằng ngày. Văn hóa không phải lúc nào cũng nằm trong những thiết chế lớn, những lễ hội lớn, những công trình lớn. Văn hóa nhiều khi bắt đầu từ bếp lửa gia đình, từ bữa cơm có tiếng cười, từ sân nhà sạch sẽ, từ lời nhắc con không xả rác, từ cách người mẹ dạy con biết sống tử tế với hàng xóm, với thiên nhiên, với cộng đồng.

Trong bối cảnh chuyển đổi số và kinh tế thị trường, gia đình Việt Nam đang đối mặt với nhiều thách thức mới. Nhịp sống nhanh hơn, áp lực mưu sinh lớn hơn, không gian mạng len vào từng căn phòng, từng bữa ăn, từng giấc ngủ của trẻ em. Những thông tin sai lệch, xu hướng tiêu cực, bạo lực ngôn từ, lệch chuẩn văn hóa, lối sống thực dụng có thể tác động rất sớm đến thanh thiếu niên. Chính vì vậy, sứ mệnh của phụ nữ trong gia đình hôm nay không chỉ là chăm sóc, mà còn là đồng hành; không chỉ là gìn giữ truyền thống, mà còn là giúp con em có sức đề kháng văn hóa trước những biến động của thời đại.

Người phụ nữ hiện đại cần được hỗ trợ để trở thành người mẹ có tri thức, người vợ có bản lĩnh, người công dân có trách nhiệm, người lao động có kỹ năng, người sử dụng công nghệ một cách an toàn và nhân văn. Gia đình hạnh phúc hôm nay không thể chỉ được đo bằng sự đầy đủ vật chất, mà phải được đo bằng chất lượng các mối quan hệ: Có yêu thương không, có lắng nghe không, có bình đẳng không, có tôn trọng khác biệt không, có cùng nhau vượt qua khó khăn không. Và chính ở đó, phụ nữ là một nhân tố rất quan trọng để biến gia đình thành nơi nuôi dưỡng hạnh phúc, chứ không phải nơi tái sản xuất áp lực, định kiến hay tổn thương.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm đã nhiều lần nhấn mạnh yêu cầu phát triển con người toàn diện, coi con người là trung tâm, chủ thể, mục tiêu và động lực của phát triển. Nhìn từ góc độ gia đình, thông điệp ấy càng có ý nghĩa sâu sắc. Muốn phát triển con người toàn diện thì phải bắt đầu từ gia đình. Muốn xây dựng xã hội văn minh thì phải bắt đầu từ những nếp nhà văn minh. Muốn đất nước hạnh phúc thì phải có những gia đình hạnh phúc. Và muốn gia đình hạnh phúc thì phụ nữ phải được tôn trọng, được chia sẻ, được bảo vệ, được phát triển và được trao cơ hội để phát huy đầy đủ năng lực của mình.

Hạnh phúc vừa là mục tiêu, vừa là thước đo của phát triển nhân văn

Một xã hội phát triển không chỉ được nhận diện bằng tốc độ tăng trưởng kinh tế, quy mô hạ tầng hay thành tựu công nghệ, mà còn bằng mức độ an toàn, bình đẳng và hạnh phúc của con người, đặc biệt là phụ nữ và trẻ em. Nếu trong một gia đình, phụ nữ còn bị bạo lực, trẻ em còn bị xâm hại, người yếu thế còn cô đơn, thì ở đó phát triển chưa thể trọn vẹn. Nếu trong một cộng đồng, phụ nữ chưa được lắng nghe, chưa được tiếp cận cơ hội, chưa được bảo vệ trước rủi ro, thì ở đó bình đẳng giới vẫn chưa trở thành thực chất.

Chính vì vậy, những hoạt động của Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam trong nhiệm kỳ qua về phòng chống bạo lực gia đình, bạo lực trên cơ sở giới, hỗ trợ phụ nữ và trẻ em bị tổn thương có ý nghĩa rất sâu sắc. Các cấp Hội đã tiếp nhận hơn 4.200 đơn thư; tại các địa phương, hơn 1.200 vụ việc liên quan đến bạo lực, xâm hại phụ nữ, trẻ em được giải quyết; hơn 34 nghìn địa chỉ tin cậy được xây dựng, củng cố; hàng nghìn người được tư vấn, hỗ trợ. Tổng đài 1900969680 tiếp nhận hơn 11 nghìn cuộc gọi; "Ngôi nhà bình yên" hỗ trợ hàng trăm nạn nhân bạo lực gia đình và mua bán người. Những con số ấy nói với chúng ta rằng, đằng sau mỗi vụ việc là một phận người, một gia đình, một đứa trẻ, một nỗi đau cần được xã hội nhìn thấy và chữa lành.

Ở phương diện này, tổ chức Hội không chỉ làm công tác phong trào, mà đang thực hiện một sứ mệnh nhân văn rất cụ thể: Đứng về phía phụ nữ và trẻ em khi họ bị tổn thương; lên tiếng khi quyền lợi chính đáng của họ bị xâm phạm; kết nối pháp luật, chính sách, truyền thông, chuyên gia, cộng đồng để bảo vệ những người cần được bảo vệ. Đó chính là biểu hiện sinh động của một nền văn hóa lấy con người làm trung tâm.

Đặc biệt xúc động là chương trình "Mẹ đỡ đầu". Hơn 657 tỉ đồng được vận động, hơn 35 nghìn mẹ đỡ đầu đã hỗ trợ hơn 48 nghìn trẻ mồ côi có hoàn cảnh khó khăn. Chương trình ấy thành công không chỉ vì huy động được nguồn lực lớn, mà vì đã đánh thức được một nguồn lực sâu xa hơn trong xã hội Việt Nam: Lòng nhân ái. Trong những hoàn cảnh mất mát, khi một đứa trẻ thiếu vắng vòng tay cha mẹ, sự xuất hiện của một người mẹ đỡ đầu không chỉ giúp các em có thêm điều kiện vật chất, mà còn đem lại niềm tin rằng các em không bị bỏ lại phía sau.

Có thể nói, đây là một trong những chương trình thể hiện rất rõ bản sắc của Hội Phụ nữ: Lấy tình thương làm điểm xuất phát, lấy trách nhiệm xã hội làm phương thức hành động, lấy hạnh phúc con người làm mục tiêu cuối cùng. Trong một thế giới mà công nghệ có thể kết nối rất nhanh nhưng cũng có thể làm con người cô đơn hơn, những chương trình như "Mẹ đỡ đầu" nhắc chúng ta rằng phát triển không thể thiếu lòng trắc ẩn. Sức mạnh của một quốc gia không chỉ nằm ở những chỉ số kinh tế, mà còn nằm ở khả năng xã hội ấy biết cúi xuống nâng dậy những phận người yếu thế.

Nhân sự kiện Đại hội đại biểu Phụ nữ toàn quốc lần thứ XIV, cần khẳng định rằng nhiệm kỳ mới của Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam phải tiếp tục đặt gia đình, văn hóa và hạnh phúc vào trung tâm của chương trình hành động. Phụ nữ Việt Nam trong kỷ nguyên mới không chỉ cần được vận động tham gia phong trào, mà cần được đồng hành để phát triển toàn diện: Có tri thức, có sức khỏe, có kỹ năng số, có năng lực kinh tế, có đời sống tinh thần phong phú, có khả năng tự bảo vệ mình và có cơ hội đóng góp cho cộng đồng.

Muốn vậy, công tác gia đình cần được tiếp cận theo hướng sâu hơn, hiện đại hơn và nhân văn hơn. Cần coi gia đình là một thiết chế văn hóa nền tảng, nơi chính sách bình đẳng giới, chính sách trẻ em, chính sách dân số, chính sách giáo dục, chính sách an sinh và chính sách văn hóa gặp nhau. Cần hỗ trợ phụ nữ và nam giới cùng chia sẻ trách nhiệm gia đình, bởi bình đẳng giới không phải là làm cho phụ nữ gánh vác nhiều hơn, mà là để mọi thành viên cùng có trách nhiệm nhiều hơn. Cần xây dựng văn hóa ứng xử trong gia đình, văn hóa an toàn trên không gian mạng, văn hóa tôn trọng trẻ em, văn hóa chăm sóc người cao tuổi, văn hóa phòng ngừa bạo lực từ sớm, từ xa.

Một hướng rất quan trọng nữa là phải nâng cao năng lực văn hóa số cho phụ nữ. Trong thời đại mà mạng xã hội có thể tác động mạnh đến nhận thức, cảm xúc và hành vi của con người, người phụ nữ cần có kỹ năng nhận diện thông tin sai lệch, bảo vệ trẻ em trên môi trường mạng, hướng dẫn con em sử dụng công nghệ một cách sáng tạo và an toàn. Gia đình không thể đứng ngoài chuyển đổi số. Nhưng chuyển đổi số trong gia đình không chỉ là dùng thiết bị thông minh, mà là xây dựng những con người thông minh hơn, nhân văn hơn, có trách nhiệm hơn trong không gian số.

Tổng Bí thư, Chủ tịch nước Tô Lâm từng nhấn mạnh: Tinh thần đổi mới phải hướng đến hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả, gần dân, sát dân, phục vụ nhân dân tốt hơn. Với tổ chức Hội, tinh thần ấy có thể được cụ thể hóa bằng việc hướng mạnh về cơ sở, nắm chắc từng nhóm phụ nữ, hiểu đúng nhu cầu của từng gia đình, phản ứng kịp thời trước những vấn đề phát sinh, đồng thời sử dụng dữ liệu và công nghệ để nâng cao chất lượng hỗ trợ hội viên, phụ nữ. Một tổ chức Hội mạnh trong giai đoạn mới phải là tổ chức có mặt ở nơi phụ nữ cần, lên tiếng khi phụ nữ bị tổn thương, đồng hành khi phụ nữ khởi nghiệp, chia sẻ khi phụ nữ gặp khó khăn và truyền cảm hứng khi phụ nữ khát vọng vươn lên.

Đại hội đại biểu Phụ nữ toàn quốc lần thứ XIV vì vậy không chỉ là dịp tổng kết một nhiệm kỳ, mà còn là cơ hội để xác lập một tầm nhìn mới về sứ mệnh nhân văn của phụ nữ Việt Nam. Đó là sứ mệnh xây dựng gia đình hạnh phúc, gìn giữ văn hóa dân tộc, nuôi dưỡng nhân cách con người, bảo vệ phụ nữ và trẻ em, lan tỏa lòng nhân ái, thúc đẩy bình đẳng giới thực chất và góp phần làm cho phát triển trở nên nhân văn hơn.

Từ truyền thống "Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang" đến hình ảnh người phụ nữ thời đại mới có tri thức, đạo đức, sức khỏe, trách nhiệm, bản lĩnh và khát vọng, phụ nữ Việt Nam đang tiếp tục viết nên một hành trình đẹp của dân tộc. Hành trình ấy bắt đầu từ mái nhà, nhưng không dừng lại trong mái nhà. Nó đi ra cộng đồng, đi vào chính sách, đi vào đời sống văn hóa, đi vào tương lai đất nước.

Bởi suy cho cùng, hạnh phúc của một quốc gia không phải là điều gì xa xôi. Nó bắt đầu từ ánh mắt bình yên của một đứa trẻ, từ sự an toàn của một người phụ nữ, từ bữa cơm ấm áp của một gia đình, từ con đường xanh sạch của một làng quê, từ một cộng đồng biết yêu thương và không bỏ lại ai phía sau. Và trong hành trình ấy, phụ nữ chính là một điểm tựa nhân văn bền bỉ, lặng thầm mà lớn lao, góp phần làm cho văn hóa trở thành nền tảng tinh thần, cho gia đình trở thành tổ ấm hạnh phúc và cho đất nước phát triển phồn vinh, văn minh, nhân ái hơn. ■

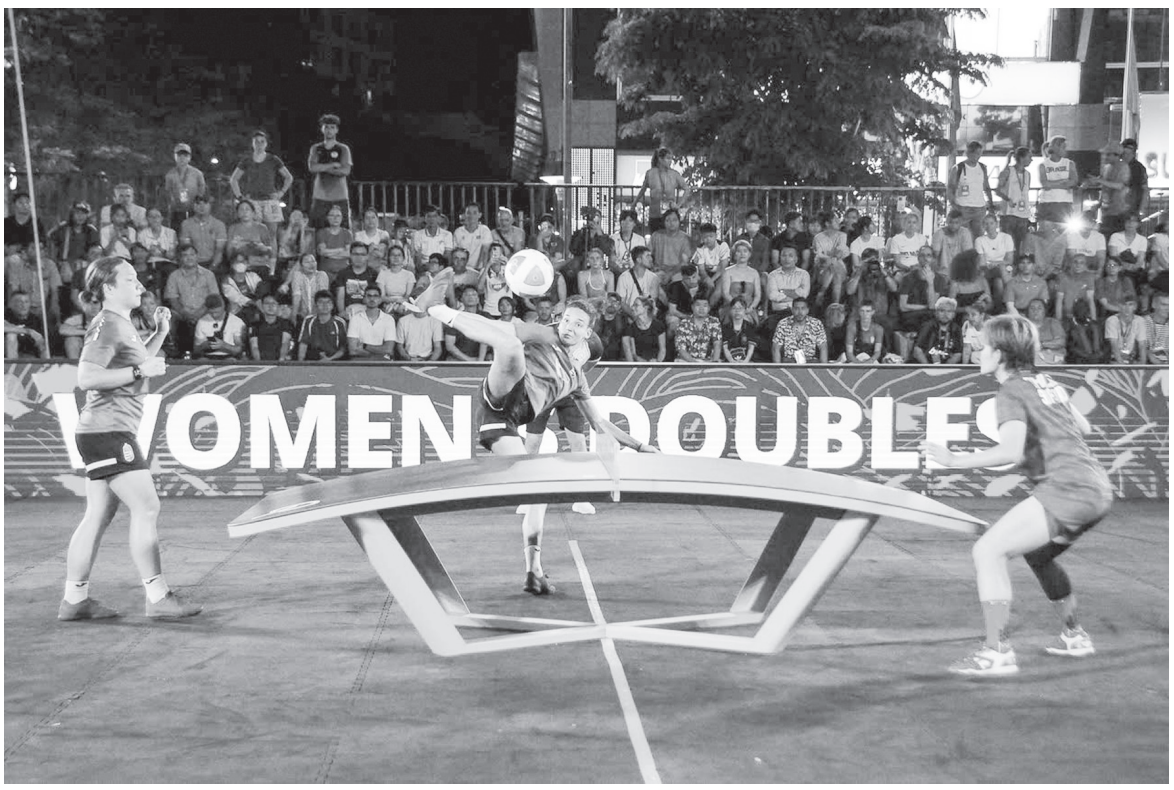
ĐÁNH THỨC "MỎ VÀNG" KINH TẾ THỂ THAO

Bài 2:

Vì sao "mỏ vàng" chưa được khai phá?

THU SÂM

Từ các giải chạy hàng vạn người, những sân chơi thể thao phong trào đông kín, các phòng tập thể hình, yoga, pickleball, golf ngày càng phát triển, có thể thấy nhu cầu thể thao trong xã hội Việt Nam đang tăng rất nhanh. Nhưng đằng sau sự sôi động ấy là một nghịch lý: Tiềm năng lớn, thị trường có thật, người dân có nhu cầu, doanh nghiệp đã bắt đầu quan tâm, song kinh tế thể thao Việt Nam vẫn chưa hình thành như một ngành kinh tế hoàn chỉnh. Đó chính là câu hỏi mà chúng ta cần lời giải để kinh tế thể thao thực sự cất cánh trong kỷ nguyên mới.

Giải vô địch Teqball thế giới, tổ chức tại TP.HCM đã đạt 470 triệu lượt truy cập và tương tác trên toàn cầu Ảnh: BTC

Khoảng trống mang tên dữ liệu và chuỗi giá trị

Một trong những vấn đề căn bản nhất của kinh tế thể thao Việt Nam hiện nay là thiếu dữ liệu. Cục trưởng Cục Thể dục Thể thao Việt Nam Nguyễn Danh Hoàng Việt đã thẳng thắn chỉ ra rằng, khoảng trống lớn của ngành hiện nay là chưa có con số thống kê đầy đủ; không có con số thống kê thì khó có định hướng và phương án phát triển phù hợp. Đây là nhận định rất quan trọng, bởi một ngành kinh tế muốn phát triển trước hết phải được đo lường.

Khi chưa có hệ thống thống kê chuyên biệt, rất khó trả lời chính xác kinh tế thể thao Việt Nam đang có quy mô như thế nào, đóng góp bao nhiêu vào GDP, tạo ra bao nhiêu việc làm, đâu là phân khúc tăng trưởng nhanh nhất, đâu là lĩnh vực cần ưu tiên đầu tư, đâu là khu vực cần chính sách hỗ trợ. Các con số ước tính 1,5 - 2,5 tỉ USD hay kịch bản đạt 3-5 tỉ USD trong vài năm tới có giá trị gợi mở, nhưng để trở thành cơ sở hoạch định chính sách, cần một bộ chỉ số bài bản, có phương pháp đo lường thống nhất và được cập nhật thường xuyên.

Kinh tế thể thao không chỉ là một vài giải đấu hoặc vài hợp đồng tài trợ. Đó là một chuỗi giá trị gồm sản xuất, phân phối, tiêu dùng, truyền thông, dữ liệu, hạ tầng, đào tạo, tổ chức sự kiện, thương mại, du lịch và dịch vụ phụ trợ. Các chuyên gia cũng chỉ ra rằng, các yếu tố cấu thành nền kinh tế thể thao trong nước đã hình thành nhưng còn rời rạc, thiếu liên kết. Đây là điểm nghẽn lớn. Một giải chạy có thể đông người, nhưng nếu thiếu kết nối với du lịch, thương mại địa phương, truyền thông, tài trợ và dữ liệu người tham gia, giá trị kinh tế sẽ bị giới hạn. Một sân vận động có thể tổ chức trận đấu, nhưng nếu không có dịch vụ phụ trợ, cửa hàng, bảo tàng, tour trải nghiệm, sự kiện quanh năm, khu thương mại, nó khó trở thành tài sản tạo dòng tiền ổn định.

So với các quốc gia có ngành thể thao phát triển, Việt Nam còn thiếu những mô hình kinh doanh thể thao quy mô lớn. Bóng đá là môn có thị trường tương đối rõ hơn, nhưng ngay cả bóng đá cũng vẫn còn nhiều khó khăn trong khai thác bản quyền, doanh thu ngày thi đấu, bán hàng lưu niệm, dữ liệu người hâm mộ và giá trị thương mại của câu lạc bộ. Với nhiều môn khác, kinh tế thể thao mới dừng ở mức tài trợ từng giải, từng sự kiện, chưa hình thành thị trường ổn định.

Phó Giám đốc Sở VHTT TP.HCM Nguyễn Nam Nhân nhìn nhận, trong nhiều năm, thể thao Việt Nam phát triển chủ yếu theo hai trục: Thể thao thành tích cao và thể thao quần chúng. Đây là hai trục rất quan trọng, phù hợp với mục tiêu nâng cao sức khỏe nhân dân, phát triển con người toàn diện và khẳng định vị thế quốc gia trên đấu trường quốc tế. Tuy nhiên, trong bối cảnh mới, chỉ hai trục đó là chưa đủ. Cần bổ sung một trục phát triển thứ ba đó là kinh tế thể thao. Trục này không thay thế nhiệm vụ chính trị, văn hóa, xã hội của thể thao, mà tạo thêm nguồn lực để các nhiệm vụ ấy được thực hiện bền vững hơn.

"Vấn đề là cách tiếp cận phải thay đổi. Nếu coi thể thao chỉ là lĩnh vực thụ hưởng ngân sách, chúng ta sẽ khó nhìn thấy hết tài sản đang có. Nhưng nếu coi thể thao là một ngành có khả năng tạo giá trị, câu chuyện sẽ khác. Một giải đấu không chỉ là hoạt động chuyên môn, mà còn là sản phẩm truyền thông. Một vận động viên không chỉ là người thi đấu, mà còn có thể là đại sứ thương hiệu. Một nhà thi đấu không chỉ là nơi tổ chức giải, mà còn có thể là không gian dịch vụ, giải trí, sự kiện. Một phong trào tập luyện không chỉ là chỉ tiêu sức khỏe, mà còn là thị trường cho thiết bị, huấn luyện, y học thể thao, công nghệ và du lịch", ông Nguyễn Nam Nhân phân tích.

Tài sản chưa được đánh thức

Theo TS Huỳnh Trí Thiện, ngành Quản lý Thể thao Đại học Chulalongkorn (Thái Lan), một điểm nghẽn khác nằm ở việc nhiều tài sản thể thao chưa được khai thác tương xứng. Đó là hạ tầng sân bãi, nhà thi đấu, trung tâm huấn luyện; bản quyền truyền hình; thương hiệu vận động viên; hình ảnh đội tuyển, giải đấu, câu lạc bộ; dữ liệu người hâm mộ; các sản phẩm nội dung thể thao. Những tài sản này nếu được nhận diện và vận hành theo cơ chế phù hợp có thể tạo nguồn lực tái đầu tư cho thể thao.

Hiện nay, nhiều công trình thể thao thuộc khu vực công vẫn chủ yếu được vận hành theo mô hình hành chính. Trong khi đó, kinh tế thể thao hiện đại đòi hỏi hạ tầng phải được khai thác như một tài sản sống. Sân vận động, nhà thi đấu, tổ hợp thể thao không thể chỉ hoạt động trong vài ngày có giải đấu rồi bỏ trống phần lớn thời gian còn lại. Chúng cần được kết nối với dịch vụ, thương mại, giáo dục, giải trí, du lịch, chăm sóc sức khỏe và các hoạt động cộng đồng.

"Tuy nhiên, để khai thác được hạ tầng thể thao, phải tháo gỡ các vướng mắc về cơ chế tài sản công, liên doanh, liên kết, cho thuê, hợp tác công tư và trách nhiệm quản trị. Đây là điểm có liên quan trực tiếp đến tinh thần đổi mới thể chế trong phát triển văn hóa, thể thao hiện nay. Nghị quyết số 28/2026/QH16 của Quốc hội về phát triển văn hóa Việt Nam mở ra cách tiếp cận mới về huy động nguồn lực, khuyến khích xã hội hóa, thí điểm cơ chế đặc thù, vượt trội và tạo không gian cho những mô hình phát triển mới. Với thể thao, tinh thần đó có ý nghĩa rất lớn: Tài sản công nếu được quản lý minh bạch, đúng pháp luật và vận hành hiệu quả có thể trở thành nguồn lực phát triển thay vì chỉ là gánh nặng duy tu, bảo trì", TS Thiện phân tích.

Bên cạnh hạ tầng, bản quyền truyền thông cũng là một tài sản quan trọng nhưng chưa được khai thác đầy đủ. Trên thế giới, bản quyền là một trong những nguồn thu lớn nhất của thể thao chuyên nghiệp. Ở Việt Nam, thị trường bản quyền thể thao đang phát triển, chưa ổn định, giá trị nhiều giải đấu chưa cao. Nguyên nhân không chỉ do năng lực chi trả của thị trường, mà còn do chất lượng tổ chức, lịch thi đấu, truyền thông, dữ liệu khán giả, sức hấp dẫn của giải đấu và khả năng xây dựng câu chuyện quanh các nhân vật thể thao.

Thương hiệu vận động viên cũng là một "mỏ vàng" chưa khai phá hết. Một số vận động viên bóng đá, bóng chuyền, điền kinh, bơi lội, võ thuật đã có sức hút với công chúng, nhưng việc xây dựng, bảo vệ và thương mại hóa hình ảnh cá nhân vẫn còn thiếu chuyên nghiệp. Nếu được hỗ trợ đúng cách, vận động viên có thể tạo thêm thu nhập hợp pháp, doanh nghiệp có thêm kênh truyền thông hiệu quả, còn thể thao có thêm nguồn lực xã hội. Điều quan trọng là phải có cơ chế bảo vệ hình ảnh, quyền lợi và đạo đức nghề nghiệp, tránh thương mại hóa bằng mọi giá.

Từ góc nhìn chính sách, phát triển kinh tế thể thao cũng phù hợp với tinh thần phát triển kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa, huy động hiệu quả nguồn lực xã hội, phát triển con người toàn diện và nâng cao chất lượng sống của nhân dân. Các nghị quyết của Đảng về phát triển đất nước trong giai đoạn mới đều nhấn mạnh yêu cầu đổi mới mô hình tăng trưởng, phát huy nguồn lực con người, khoa học công nghệ, đổi mới sáng tạo, chuyển đổi số và hoàn thiện thể chế. Thể thao, nếu được tiếp cận như một ngành kinh tế sáng tạo, hoàn toàn có thể hòa vào dòng chảy đó.

Kinh tế thể thao Việt Nam đang ở thời điểm bản lề. Những gì đang diễn ra cho thấy tiềm năng lớn, nhưng tiềm năng chỉ trở thành động lực tăng trưởng khi được tổ chức, đo lường và dẫn dắt bằng chính sách phù hợp. Vì vậy, sau khi nhận diện "mỏ vàng" và chỉ ra những điểm nghẽn, câu hỏi quan trọng nhất là: Chúng ta sẽ làm gì để biến tiềm năng thành hiện thực? ■

(Còn tiếp)

Cape Verde và hành trình khát vọng cùng World Cup

● KHẢI HƯNG

Lần đầu tiên trong lịch sử, Cape Verde góp mặt ở World Cup và cầm hòa Tây Ban Nha. Nhưng với quốc đảo nhỏ bé giữa Đại Tây Dương này, tấm vé đến ngày hội bóng đá lớn nhất hành tinh không chỉ là một thành tích thể thao. Đó còn là chiến thắng của ký ức, của tha hương, của lòng kiêu hãnh dân tộc và của một cộng đồng đã quen làm nên điều phi thường từ những điều rất ít ỏi.

Cape Verde (trái) cầm hòa ứng cử viên vô địch World Cup 2026 Tây Ban Nha trong trận ra quân

Tiếng hát cất lên ở sân bay Logan

Dấu hiệu đầu tiên cho thấy hành trình World Cup của Cape Verde không chỉ là một câu chuyện bóng đá đã xuất hiện ở sân bay Logan, Boston, vào một buổi chiều đầu tháng 6. Tại khu đón khách quốc tế, hơn một trăm người đứng chật kín, tay cầm cờ, choàng khăn, hát vang và reo hò. Có người mang theo còi, có người mang hoa, có người chỉ đơn giản đến đó để được có mặt trong một khoảnh khắc chưa từng có trong lịch sử dân tộc mình. Nếu là một hành khách bình thường đi ngang qua, hẳn sẽ không khỏi tự hỏi: Cape Verde là gì, mà sao lại náo nhiệt đến thế?

Với nhiều người có mặt hôm ấy, đây là một khoảnh khắc gần như không thể tin nổi. Họ chờ các cầu thủ bước ra từ cửa kiểm soát hải quan để chào đón trong tiếng hát và tiếng reo. Đó là mong đợi của cộng đồng người Cape Verde tại bang Massachusetts, Rhode Island và nhiều nơi khác ở vùng New England - những người đã lái xe hàng giờ đồng hồ chỉ để được nhìn thấy đội tuyển quốc gia của mình, dù chỉ trong vài phút ngắn ngủi.

Rồi một nhân viên sân bay thông báo, các cầu thủ sẽ không đi qua khu vực đón khách mà lên xe buýt trực tiếp từ bên trong sân bay. Tin ấy khiến bầu không khí chùng xuống trong chốc lát. Nhưng sự thất vọng chỉ tồn tại rất ngắn. Sau vài cái nhíu mày, những người có mặt lại cất tiếng hát. Họ hát về hành trình của mình, về việc người Cape Verde hiện diện khắp thế giới, về quãng đường dài mà dân tộc này đã đi qua để đến được hôm nay.

Trong một buổi chiều tưởng như lỡ hẹn với đội tuyển, cộng đồng ấy vẫn tìm được lý do để tự hào. Bởi với họ, chỉ riêng việc cái tên Cape Verde được thế giới nhắc tới đã là điều kỳ diệu.

Nếu đến từ một quốc gia rộng lớn và quen thuộc với bản đồ thế giới, người ta có thể khó hình dung Cape Verde ở đâu. Quốc đảo này nằm giữa Đại Tây Dương, cách bờ biển phía Tây châu Phi hơn 500 km, gồm 10 hòn đảo, trong đó 9 đảo có người sinh sống. Trên nhiều tấm bản đồ giản lược, nơi này thậm chí còn bị bỏ quên. Lịch sử của Cape Verde vừa đau buồn vừa đầy kiêu hãnh. Từ giữa thế kỷ XV đến năm 1975, quốc đảo này nằm dưới ách đô hộ của Bồ Đào Nha suốt hơn 500 năm. Trong một thời gian dài, đây từng là một điểm trung chuyển lớn của hoạt động buôn bán nô lệ xuyên Đại Tây Dương.

Nhưng nếu chỉ nhìn Cape Verde từ lịch sử thuộc địa, người ta vẫn chưa hiểu vì sao một đất nước có khoảng nửa triệu dân lại có đến 1,5-2 triệu người sống ở nước ngoài. Nguyên nhân sâu xa không chỉ nằm ở chính trị hay kinh tế, mà còn ở một kẻ thù dai dẳng hơn đó là hạn hán. Cape Verde là một nơi hiếm mưa. Lịch sử đất nước này gắn liền với những mùa khô hạn, những đợt đói kém và những cuộc ra đi. Ký ức tập thể của người Cape Verde có cả niềm vui hân hoan khi mưa đến sau những tháng ngày kiệt quệ, lẫn nỗi lo âu thường trực mỗi khi bầu trời lại khước từ nước.

Tấm vé World Cup và ý nghĩa vượt khỏi bóng đá

Cape Verde giành vé dự World Cup, sau một chiến dịch vòng loại đầy ấn tượng. Họ vượt qua những đối thủ giàu truyền thống hơn, trong đó có Cameroon, để viết nên kỳ tích cho bóng đá nước nhà.

Biệt danh của đội tuyển là Tubarões Azuis - "Những chú cá mập xanh". Đó là hình ảnh rất gợi: Mạnh mẽ, bền bỉ, sinh ra từ đại dương và không dễ bị khuất phục. Các cầu thủ của họ thi đấu rải rác khắp nơi, từ Bồ Đào Nha, Síp, UAE đến Brazil, Mỹ… Không phải ai cũng là ngôi sao lớn, nhưng tất cả cùng mang theo một khát vọng chung: Để thế giới biết đến Cape Verde, không phải như một dấu chấm mờ nhạt trên bản đồ, mà như một dân tộc giàu nghị lực.

Với những người như Genie Lomba (người nhiều năm đồng hành trong các hoạt động hỗ trợ bóng đá cộng đồng tại Cape Verde) tấm vé World Cup là sự đền đáp cho một hành trình lâu dài của những con người bình thường: Những đứa trẻ từng đá bóng chân trần trên cát, những người mẹ thức dậy từ rất sớm để hái rau đem bán, những ngư dân mạo hiểm với biển cả chỉ để nuôi sống gia đình.

Đó là chiến thắng dành cho những người đã sống và chịu đựng trong điều kiện khắc nghiệt, nhưng chưa bao giờ đánh mất niềm tin vào một ngày mai rộng mở hơn. Điều đặc biệt trong câu chuyện World Cup của Cape Verde không nằm ở sự huyên náo nhất thời, mà ở chiều sâu của cảm xúc cộng đồng.

Tại New Bedford, Dorchester, Pawtucket hay East Hartford, hành trình World Cup của đội tuyển trở thành lý do để những người Cape Verde tìm lại nhau. Những người nhiều năm không gặp ôm chầm lấy nhau trong màu cờ đỏ, trắng, xanh. Những gia đình đưa con nhỏ đến sân trong các trận giao hữu, để thế hệ sinh ra ở Mỹ vẫn hiểu mình thuộc về đâu. Những lễ hội cộng đồng trở nên đông vui hơn thường lệ, với âm nhạc, trống, cờ, áo đấu và cả những câu chuyện về quê nhà.

Một trong những hình ảnh giàu sức gợi nhất của đời sống Cape Verde là những chiếc thùng hàng gửi từ hải ngoại về quê hương, trong đó có quần áo, vật dụng, quà cáp và có khi chỉ là cảm giác rằng người thân vẫn luôn nhớ đến nhau. Với nhiều gia đình, những chiếc thùng ấy mang theo mùi hương của "nước Mỹ", của hy vọng và của tình thân. World Cup lần này, ở một ý nghĩa nào đó, cũng giống như một chiếc thùng hàng tinh thần khổng lồ được gửi về cho cả dân tộc chứa đựng niềm vui, niềm kiêu hãnh và sự xác nhận rằng Cape Verde, dù nhỏ bé, vẫn có thể được thấy, được nhớ và được gọi tên.

Câu chuyện Cape Verde khiến người ta nhận ra rằng cái gọi là "phép màu World Cup" đôi khi không xuất phát từ những điều bất ngờ trên sân cỏ, mà đến từ lịch sử lâu dài của một dân tộc biết sống sót qua thiếu thốn.

Họ là những người sinh ra ở giữa đại dương, không có nhiều tài nguyên, không có chỗ để chạy trốn khỏi hạn hán, phải học cách làm được rất nhiều điều từ nguồn lực rất ít ỏi. Họ là những người đã quen với việc ra đi, nhưng vẫn giữ quê hương trong trái tim mình. Và cũng chính vì vậy, họ hiểu giá trị của một lần được đứng chung dưới một màu cờ lớn đến mức nào.

Với Cape Verde, World Cup 2026 không chỉ là giải đấu đầu tiên của đội tuyển quốc gia ở sân khấu lớn nhất hành tinh. Nó là sự hội tụ của lịch sử, ký ức, tha hương và lòng bền bỉ. Một quốc đảo nhỏ bé đã bước ra thế giới. Không phải để làm nền. Mà để được nhìn thấy. ■

Thủ môn Vozinha đi vào lịch sử

Trước khi bóng lăn tại Atlanta (Mỹ), rất ít người tin rằng Cape Verde, đội tuyển lần đầu tham dự World Cup, có thể đứng vững trước Tây Ban Nha, nhà vô địch châu Âu và một trong những ứng viên sáng giá cho chức vô địch thế giới. Nhưng sau 90 phút nghẹt thở, tỷ số 0-0 hiện trên bảng điện tử đã khiến cả thế giới phải nhắc đến cái tên Vozinha.

Ở tuổi 40, người gác đền kỳ cựu Vozinha đã có màn trình diễn xuất thần với 7 pha cứu thua, 3 lần làm chủ không gian trên không, 15 tình huống thu hồi bóng và tỷ lệ thắng tranh chấp đạt 100%. Con số ấy càng trở nên đáng kinh ngạc khi nhìn vào sự áp đảo của La Roja. Tây Ban Nha kiểm soát bóng tới 74%, tung ra 27 cú dứt điểm và thực hiện hơn 800 đường chuyền.

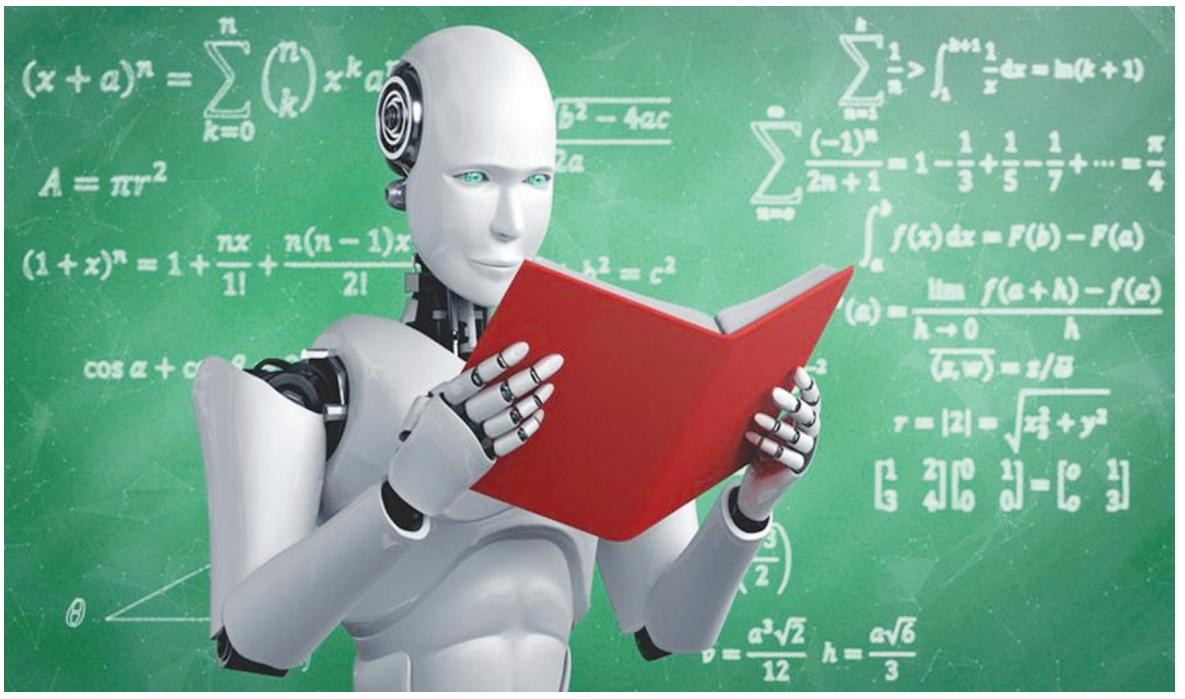
Ngay sau tiếng còi mãn cuộc, hình ảnh Vozinha bật khóc trên sân đã lan truyền mạnh mẽ trên mạng xã hội. Đó không chỉ là cảm xúc của một cầu thủ vừa giữ sạch lưới trước Tây Ban Nha, mà còn là niềm tự hào của một người đã chờ đợi hơn một thập kỷ để được đứng trên sân khấu World Cup. Màn trình diễn xuất thần trước La Roja không chỉ giúp Cape Verde giành điểm lịch sử trong trận World Cup đầu tiên mà còn đưa Vozinha đi vào lịch sử giải đấu. Theo thống kê của Opta, anh trở thành thủ môn lớn tuổi nhất giữ sạch lưới trong trận ra mắt World Cup. **K.TUẤN**

● Tổng Biên tập: **NGUYỄN ANH VŨ**
● Phó Tổng Biên tập: **PHAN THANH NAM - NGUYỄN VĂN MƯỜI**
● **TÒA SOẠN - TRỊ SỰ VÀ PHÁT HÀNH:**
Số 141 Nguyễn Thái Học, phường Ô Chợ Dừa, TP Hà Nội - ĐT: 024.37265564 - E.mail: baovanhoa@fpt.vn
● **GPXB:** Số 37/GP-BVHTTDL ngày 6.3.2026 của Bộ Văn hóa, Thể thao và Du lịch
● **VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM:**
170 Nguyễn Đình Chiểu, phường Xuân Hòa, TP.HCM - ĐT/FAX: 028. 38230890 - 39100922
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TỈNH KHÁNH HÒA:**
211 Thống Nhất, phường Tây Nha Trang, tỉnh Khánh Hòa; ĐT: 0258. 3825008
● **TRỤ SỞ VĂN PHÒNG ĐẠI DIỆN PHÍA NAM TẠI TP ĐÀ NẴNG:**
12 Trương Hán Siêu, phường An Hải, TP Đà Nẵng - ĐT: 0236. 3897798
● **Chế bản:** Báo Văn Hóa
● **In tại:** Cty CP In Công đoàn Việt Nam
GIÁ: 5.000đ

AI trở thành môn học trọng tâm ở Trung Quốc

MINH ANH

Trí tuệ nhân tạo (AI) đang trở thành động lực thúc đẩy những thay đổi sâu rộng trong giáo dục Trung Quốc. Từ các trường phổ thông đến đại học, làn sóng tích hợp AI vào chương trình giảng dạy đang diễn ra mạnh mẽ, với mục tiêu đào tạo thế hệ nhân lực đáp ứng yêu cầu của nền kinh tế số và cuộc cách mạng công nghệ mới.

Phương pháp học tập với AI mang lại nhiều hiệu quả

Theo tờ *Bắc Kinh Buổi Tối*, AI hiện là một trong những lĩnh vực học tập được quan tâm nhất tại các trường đại học ở Bắc Kinh. Trong năm nay, 43 trường đại học và cơ sở giáo dục nghề nghiệp tại thủ đô Trung Quốc đã mở mới 100 chương trình đào tạo, trong đó nhiều ngành học tập trung vào AI, robot và các công nghệ thông minh.

Xu hướng này phản ánh chiến lược dài hạn của Trung Quốc trong việc xây dựng nguồn nhân lực công nghệ cao. Không chỉ các trường đại học nghiên cứu mà cả hệ thống giáo dục nghề nghiệp cũng đang nhanh chóng điều chỉnh chương trình đào tạo để đáp ứng nhu cầu ngày càng lớn của thị trường lao động.

Nhiều cơ sở giáo dục đã bổ sung các ngành học mới mang tính liên ngành và định hướng tương lai. Một số trường triển khai các chương trình như Kỹ thuật năng lượng tích hợp thông minh, Công nghệ kỹ thuật AI, Công nghệ sản xuất thông minh hay Công nghệ robot. Trong số 78 chương trình mới thuộc khối cao đẳng và giáo dục nghề nghiệp, các khái niệm "thông minh" và "robot" xuất hiện với tần suất dày đặc, cho thấy xu hướng đào tạo đang gắn chặt với quá trình chuyển đổi số của nền kinh tế.

Các chuyên gia nhận định, AI là một công nghệ mới và đang trở thành nền tảng của nhiều ngành công nghiệp. Sự phát triển nhanh chóng của sản xuất thông minh, y tế thông minh hay xây dựng thông minh, đang làm gia tăng nhu cầu đối với những lao động vừa có kiến thức chuyên môn, vừa am hiểu công nghệ AI.

Ông Chen Jing, Phó Chủ tịch Viện Nghiên cứu Chiến lược và Công nghệ Trung Quốc cho rằng, việc mở rộng các chương trình đào tạo AI là điều tất yếu trước sự thay đổi của thị trường. Theo ông, AI đang định hình lại mô hình phát triển kinh tế, xã hội với tốc độ chưa từng có, đồng thời làm thay đổi cách thức tổ chức và triển khai giáo dục.

Đáng chú ý, Trung Quốc không chỉ tập trung vào giáo dục đại học mà còn thúc đẩy việc đưa AI vào trường học từ sớm nhằm hướng tới việc tích hợp trí tuệ nhân tạo vào lớp học ngay từ bậc phổ thông. Kế hoạch đặt mục tiêu đến năm 2030 sẽ xây dựng một hệ thống giáo dục AI hoàn chỉnh, bao phủ tất cả các cấp học và mở rộng tới cộng đồng xã hội.

Theo Bộ Giáo dục Trung Quốc, việc phổ cập kiến thức AI từ sớm sẽ giúp học sinh hình thành tư duy số, nâng cao khả năng sáng tạo và thích ứng với môi trường làm việc trong tương lai. Đây cũng được xem là giải pháp để thu hẹp khoảng cách giữa giáo dục và nhu cầu thực tế của nền kinh tế.

Nhiều trường đại học lớn đã nhanh chóng triển khai các bước đi cụ thể. Đại học Thiên Tân vừa công bố kế hoạch cải cách toàn diện nhằm tích hợp công nghệ số và AI vào mọi hoạt động giảng dạy, đồng thời ban hành hướng dẫn sử dụng các công cụ AI dành cho giảng viên và sinh viên.

Trong khi đó, Đại học Thông Tế đã điều chỉnh kế hoạch tuyển sinh theo hướng ưu tiên các ngành khoa học cơ bản, công nghệ chiến lược và các lĩnh vực liên ngành mới nổi. Trường cũng bổ sung hai chuyên ngành mới là Robot tương lai và Kỹ thuật Internet nhằm tăng cường đào tạo nhân lực cho các lĩnh vực AI, sản xuất thông minh, y tế số và đô thị thông minh.

Tại Viện Công nghệ Cáp Nhĩ Tân, nhiều ngành học mới liên quan đến AI như Trí tuệ thể hiện, Khoa học và công nghệ máy tính, não bộ hay Trí tuệ ngôn ngữ đã được Bộ Giáo dục phê duyệt, trở thành những chương trình tiên phong trên phạm vi toàn quốc.

Việc đẩy mạnh giáo dục AI diễn ra trong bối cảnh Trung Quốc đang tăng tốc xây dựng nền công nghiệp thông minh. Giới chuyên gia cho rằng, để duy trì đà phát triển này, nguồn nhân lực chất lượng cao sẽ là yếu tố quyết định. Việc đưa AI vào trường học từ sớm giúp học sinh làm quen với công nghệ mới, qua đó tạo nền tảng cho một lực lượng lao động có khả năng thích ứng với những thay đổi nhanh chóng của nền kinh tế số trong tương lai. ■

GÓC BÌNH LUẬN

Bước đi đúng hướng và cần thiết

LƯƠNG SAN

Việc Hàn Quốc quyết định giảm giá vé xe buýt tốc hành và xe buýt liên tỉnh cho du khách nước ngoài có thể chỉ là một chương trình hỗ trợ nhỏ về chi phí, nhưng lại phản ánh một bài toán lớn mà ngành du lịch nước này đang phải đối mặt là làm thế nào để phân bổ dòng khách đồng đều hơn giữa thủ đô Seoul và các địa phương.

Trong nhiều năm qua, Hàn Quốc đã thành công trong việc thu hút khách quốc tế nhờ làn sóng Hallyu, K-pop, điện ảnh, ẩm thực và các sản phẩm văn hóa. Năm 2025, quốc gia này đón khoảng 18,7 triệu lượt khách quốc tế, mức cao nhất trong lịch sử và vượt xa kỷ lục 17,5 triệu lượt trước đại dịch Covid-19.

Tuy nhiên, đằng sau những con số ấn tượng đó là thực tế phần lớn du khách vẫn tập trung tại Seoul và vùng thủ đô. Những địa danh nổi tiếng như Myeongdong, Gyeongbokgung, Hongdae hay Gangnam luôn đông nghịt khách, trong khi nhiều địa phương sở hữu cảnh quan thiên nhiên, di sản văn hóa và sản phẩm du lịch đặc sắc lại chưa được hưởng lợi tương xứng từ làn sóng khách quốc tế.

Chính vì vậy, chương trình giảm 5.000 won cho 8.000 du khách nước ngoài sử dụng xe buýt liên tỉnh và xe buýt tốc hành không đơn thuần là một ưu đãi giao thông. Đây là nỗ lực nhằm thay đổi hành vi du lịch, khuyến khích du khách khám phá những điểm đến ngoài Seoul. Việc kết hợp với các nền tảng du lịch như Klook và Go Hanpass, đồng thời cung cấp thêm eSIM miễn phí và phiếu giảm giá cho thấy, Hàn Quốc đang tiếp cận vấn đề theo hướng nâng cao trải nghiệm tổng thể thay vì chỉ giảm chi phí đi lại.

Quan trọng hơn, việc phân bổ lại dòng khách sẽ mang lại lợi ích kinh tế trực tiếp cho các địa phương. Khi du khách lưu trú lâu hơn bên ngoài Seoul, doanh thu từ khách sạn, nhà hàng, mua sắm và các dịch vụ du lịch sẽ được lan tỏa rộng hơn, góp phần thu hẹp khoảng cách phát triển giữa trung tâm và các vùng ngoại ô.

Dĩ nhiên, giảm giá vé xe buýt không phải "chiếc đũa thần" có thể ngay lập tức thay đổi được du lịch Hàn Quốc. Để du khách thực sự rời khỏi Seoul, các địa phương cần có thêm sản phẩm du lịch hấp dẫn, dịch vụ thân thiện với người nước ngoài và chiến lược quảng bá hiệu quả. Tuy nhiên, trong bối cảnh lượng khách quốc tế liên tục lập kỷ lục, đây vẫn là một bước đi đúng hướng và cần thiết.

Khi cạnh tranh du lịch toàn cầu ngày càng gay gắt, mục tiêu của Hàn Quốc không chỉ là thu hút thêm du khách, mà còn là giúp họ khám phá nhiều hơn, ở lại lâu hơn và chi tiêu nhiều hơn. Muốn vậy, đưa du khách ra khỏi Seoul để cảm nhận một Hàn Quốc đa dạng hơn chính là lời giải lâu dài cho sự phát triển bền vững của ngành du lịch xứ Kim chi. ■

Cảnh báo thiếu hụt Quỹ An sinh xã hội ở Mỹ

Một báo cáo mới của các ủy viên quản lý Quỹ An sinh xã hội Mỹ cho thấy, quỹ chi trả lương hưu và trợ cấp cho thân nhân người đã khuất có thể bắt đầu thiếu hụt nguồn tài chính từ quý IV năm 2032, sớm hơn dự báo nếu Quốc hội không có biện pháp can thiệp.

Các nhà quản lý cho biết, ngay cả khi quỹ cạn kiệt dự trữ, chương trình An sinh xã hội sẽ không chấm dứt hoàn toàn do vẫn có nguồn thu từ thuế lương. Tuy nhiên, quỹ chỉ đủ khả năng chi trả khoảng 78% mức trợ cấp theo kế hoạch đến hết năm 2032.

KHẢ HÂN

Anh siết chặt trẻ dưới 16 tuổi dùng mạng xã hội

Chính phủ Anh đang chuẩn bị công bố các biện pháp mới nhằm siết chặt việc sử dụng mạng xã hội đối với trẻ em dưới 16 tuổi, trong đó có việc áp dụng công nghệ quét khuôn mặt để xác minh độ tuổi người dùng.

Theo kế hoạch dự kiến được Thủ tướng Keir Starmer công bố ngày 15.6, trẻ em dưới 16 tuổi có thể bị cấm truy cập một số nền tảng mạng xã hội phổ biến như TikTok, Snapchat và Instagram. Các quy định mới sẽ được thực thi thông qua các hệ thống xác minh độ tuổi, bao gồm công nghệ ước tính tuổi bằng hình ảnh khuôn mặt từ camera kỹ thuật số.

P.MINH